

Kinnitatud kk nr 1-3/4 20.09.2017

TORI PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
ÜLDSÄTTED	4
1 KOOLI ERIPÄRA JA VÄÄRTUSED	6
1.1 KOOLI AJALUGU	6
1.2 KOOLI ERIPÄRA	6
1.2.1 Kooli asend	7
1.2.2 Kooli sümboolika	7
1.2.3 Kooli visioon	7
1.2.4 Kooli missioon	7
1.3 MEIE VÄÄRTUSED	8
1.3.1 Meie alusväärtused	8
1.3.2 Meie põhiväärtused	10
2 ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	13
2.1 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes	13
2.2 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes	14
2.3 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes Tori Põhikoolis	14
2.4 Üldpädevused ja nende kujundamine	15
2.5 Kaheksa üldpädevuse kujundamine	15
2.6 Rõhuasetused koolitöötajate tegevustes, mis on suunatud üldpädevuste kujundamisele	24
3 ÕPPEKORRALDUS	28
3.1 Õppetegevus	29
3.2 Õpikeskkond	30
3.2.1 Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:	30
3.2.2 Füüsilist keskkonda kujundades jälgib Tori Põhikool, et:	31
3.3 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	32
3.3.1 I kooliastme tunnijaotusplaan	34
3.3.2 II kooliastme tunnijaotusplaan (vajadus anda 1 tund valikainele hobu 4.kl) ..	35
3.3.3 III kooliastme tunnijaotusplaan	36
3.4 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	37
3.4.1 Läbivate teemade põhimõtted	37
3.4.2 Lõimingu põhimõtted	39
4 ÕPPEKAVA RAKENDAMIST TOETAVAD TEGEVUSED	40
4.1 Tunniväline tegevus õppe-kasvatustöö osana	40
4.1.1 Traditsioonilised ülekoollised projektid	40
4.1.2 Ringide töö	41
4.1.3 Kooli üritused	41
4.1.4 Klassiüritused	42
5 III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD	43
5.1 Loovtöö korraldus III kooliastmes	43
6 ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS	46
6.1 Üldsätted	46
6.2 Hindamise eesmärgid	46
6.3 Hinnete märkimine	47
6.4 Hindamisel kasutatavad mõisted	47
6.4.1 Protsessihinne	47

6.4.2	Arvestuslik hinne	48
6.4.3	Kujundav hindamine	48
6.5	Hindamise korraldus	49
6.5.1	Teadmiste ja oskuste hindamine	49
6.5.2	Käitumise ja hoolsuse hindamine	50
6.5.3	IÕK-I õppiva õpilase hindamine	52
6.5.4	Järelevastamiste korraldus	53
6.6	Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine	53
6.7	Täiendav õppetöö	54
6.8	Klassikursuse kordamine	54
6.9	Põhikooli lõpetamine	55
6.10	Hinde ja hinnangu vaidlustamine	57
7	HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	58
7.1	Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppe korraldamine	59
7.2	HEV õpilaste õppekorralduse põhimõtted	59
7.3	Tori Põhikoolis HEV õpilastega töötavad tugispetsialistid ja nende ülesanded	59
7.4	Tugimeetmed HEV õpilaste toetamiseks	61
8	KARJÄÄRIÕPPE, KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE	64
9	ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	67
10	ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	69
10.1	Klassiõpetajate ainekomisjoni töö	69
10.2	Õpetaja töökava koostamise põhimõtted	70
10.3	Projektide kavandamise põhimõtted	70
11	LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMINE PÕHIKOO LIS	72
12	KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	75
12.1	Kooli õppekava muutmise algatamine	75
12.2	Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine	75
12.3	Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele	75
12.4	Kooli õppekava kehtestamine	75
12.5	Kooli õppekava avalikustamine	76

SISSEJUHATUS

ÜLDSÄTTED

Tori Põhikooli õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 15 lg 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 lg 3 alusel.

Kooli õppekava on kooli **õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument**.

Kuna Tori Põhikool on munitsipaalkool, mis viib ellu riiklikku hariduspoliitikat, on kooli õppekava koostamisel lähtunud riiklikust õppekavast, arvestades vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Õppekava **ülesanne** on toetada kõigi õpilaste arengut, arvestades nende erivajadusi, kultuuritraditsioone ning õpilaste rahvuslikku identiteeti.

Õppekava on **väljundipõhine**, mille kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, soosutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal, perekonnas, tööl, avalikus elus ja kultuurikandjana.

Tori Põhikooli õppekava **määrab** kooli väärtused, õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, õppekava rakendamist toetavad tegevused, loovtöö korraldamise korra, oodatavad õpitulemused, hindamise tingimused ja korra, haridusliku erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, karjääriõppe korraldamise, omandatavad üldpädevused, nõuded õppe ja kasvatuse korraldusele, nõuded kooli lõpetamiseks, kohustuslikud- ja valikained ning tunnijaotusplaani.

Õpetajad töötavad töökavade järgi, mis on koostatud õppekava üldosa ja ainekavade alusel. Klasside töökavades täpsustatakse kooli ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning õpetajatevahelist koostööd.

Koolis lähtutakse põhimõttest, et õppekavas esitatud teemadele pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes teemale mitmetel viisidel, nii et õpilased õpivad õpitut kasutama mitmetes situatsioonides. Õpilastel lastakse demonstreerida õpitut võimalikult erinevates olukordades ja antakse soorituste kohta tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuse omandamist.

Õppekava koosneb üldosast ja lisadest (ainekavadest).

Tori Põhikooli kooliastmed on järgmised:

I kooliaste – 1.–3. klass;

II kooliaste – 4.–6. klass;

III kooliaste – 7.–9. klass;

1 KOOLI ERIPÄRA JA VÄÄRTUSED

1.1 KOOLI AJALUGU

Esimesed teated koolihariduse andmisest Toris on pärit aastast 1728, kui kirikukatsumise protokollis märgiti ära köstrikool, kus õppis 6 last. Tori kihelkonnakoolile alusepanijaks oli Sikana Jaan Tammann, kes organiseeris kooli rajamiseks rahakogumist ning juhatas ehitustöid. Tori kihelkonnakooli ehitustöid alustati 1873. a ja hoone valmis 20. detsembril. 1874. a 14. jaanuar (vkj.) 1875. a, uue kalendri järgi 26. jaanuar alustati vastvalminud kihelkonnakoolis õppetööd 24 õpilasega. Kihelkonnakoolis oli võimalik õppida pärast IV klassi lõpetamist vallakoolis. Tori kihelkonnakoolis oli esialgu 2 klassi. Õppida tuli saksa keeles. Esimeseks koolijuhatajaks oli Johannes Kuus. 1935. a sai koolimaja elektrivalguse. 1936. aastal nimetati kool Virula kooliks. 1962. a avati uus koolihoone (praegune nn vana osa). Kool kandis Virula 8.-kl. Kooli nime, õpilasi oli 245. Koolil oli internaat, kooliaed, spordiväljak. 1980.-1991. a kandis kool Tori 8-kl. Kooli nime. 1989/1990. õ-a alustati kooli juurdeehitusega, kuid rahapuudusel töö seiskus. 1991. aastast kannab meie kool Tori Põhikooli nime. 1992. a sai kool esimesed arvutid. 1998. a alustati uuesti kooli juurdeehitusega. 2000. a jaanuaris avati koolimaja uus osa, kus asuvad raamatukogu, söökla, aula, 3 klassiruumi, administratiivruumid. 2003. a on klassides kaasaegne valgustus. 2008. a sügisel avati kooli juures laste mänguväljak. Koolil on spetsiaalkattega spordiväljakud. 2009. aastal avati kooli juures uus võimla. Alates 2005. a oktoobrist on kooli direktoriks Pille Usin. 2009/10 õppeaastal asus õppealajuhatajana tööle Kai Kukk.

1.2 KOOLI ERIPÄRA

Tunda põhjalikult oma valla rikast kultuuripärandit.

(Viiakse täide koostöös Tori muuseumi ja rahvamajaga läbi erinevate tegevuste ja ürituste; läbi kodu-uurimuslike tööde ja esitluste, läbi kevadiste klassimatkade oma koduvallas; koostöös Tori Sõjameeste mälestuskiriku ja Tori spordiklubiga, Randivälja külaseltsiga; läbi ringitöö ja koolisiseste ürituste; läbi õpilaste loovtööde).

Meie moto on "Ma õpin (töötan) Toris".

1.2.1 Kooli asend

Tori Põhikool asub Pärnumaal Tori vallas Tori alevikus, Pärnust 25 km kaugusel, looduskaunis kohas Pärnu jõe kaldal. Kooli ümber on rajatud park erinevate puudeliikidega, mille valik on tekkinud koostöös kohalike haljastajate Mart ja Katrin Ruumeti nõuannetel. Puud istutavad koolitulijad (1. klass) koos oma vanemate ja klassijuhatajaga.

Kooli ümbrusesse on loodud erinevad vabaaja veetmise võimalused. Kooli õuealal asuvad mänguväljak, discolfirada, rulapark ja staadion jooksuraja, korv- ja jalgpalliväljakuga.

Koolis on 16 klassiruumi lisaks aulale ja võimlale. Igal õppeaastal on võimalik koolis osa võtta ~20 aine- või huviringist.

1.2.2 Kooli sümboolika

Koolil on oma logo (logo on kujutatud õppekava üldosa kaanel), mille autor on meie kooli kunagine õpetaja ja direktor Alar Raudoja.

Tori koolil on ka oma valss. Tori kooli valsi viisi autoriks on kunagine õpilane Gunnar Männik ja sõnade autor meie kauane õpetaja Elve Katai.

1.2.3 Kooli visioon

Haridus ja haritus kodukoolist!

Haridus on kinnistunud teadmised, oskus neid kasutada ja seesmine vajadus neid juurde hankida.

1.2.4 Kooli missioon

1. Aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb toime oma elu ja tööga. Õpetada õpilased õppima ja kasutama meid ümbritsevat informatsiooni.
2. Õpetada last oma võimeid ja kalduvusi hindama ning analüüsima, neist lähtuvalt ennast arendama, oma tegevuse ja õppetulemuste eest vastutama.
3. Üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli.
4. Huvitatuse tõstmine probleemide vastu nii koolis, koduvallas, riigis.

1.3 MEIE VÄÄRTUSED

Tori Põhikoolis **kujundatakse** väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

Alusväärtused ja põhiväärtused on seatud kõigile Tori Põhikoolis tegutsevatele inimestele – nii õpetajatele, õppijatele kui ka koolis töötavatele teistele inimestele.

1.3.1 Meie alusväärtused

Alusväärtustena tähtsustame üldinimlikke väärtusi: ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu.

Ausus väljendub tõe rääkimises ja valetamisest hoidumises. Tänu aususele saab mulle osaks teiste inimeste usaldus.

- ma räägin tõtt ja julgustan teisi tõtt rääkima;
- ma tunnistan, kui eksin;
- ma ei liialda, st ma ei lase asjadel paista teisiti, kui nad tegelikult on;
- ma suhtlen ausalt ja avatult, sest see on pikaajaliste suhete alustala;

Hoolivus on eriline omadus, mida saab välja näidata teise inimese peal või inimesele.

- ma olen kaaslaste suhtes tähelepanelik;
- ma võtan aega kuulata ära kaaslaste mured ja rõõmud;
- ma olen kaaslasele olemas, kui ta mind vajab;

Õiglus on väärtus, mis ei luba teistele halba teha. **Õiglaselt toimima** tähendab anda igale inimesele see, millele tal on õigus.

- enne tegutsemist mõtlen, kuidas leida õiglane lahendus mõnes konkreetses situatsioonis;
- otsustan millistest käitumistest ja otsustest pean lähtuma, et jääda eetiliseks;
- kõik on seaduse ees võrdsed;

Inimväärikus kuulub vältimatult inimeseks olemise juurde. Laiemalt on inimväärikus seotud inimsuhete ja inimlikkusega. Meie koolis tunnevad kõik isikud end vajalike ja hinnatutena.

- ma hoolin kõigist inimestest, ei erista inimesi meelevaldselt vanuse, välimuse, tervisliku ja majandusliku olukorra, usu, nahavärvi ega mõne muu erisuse alusel.

Lugupidamine enda ja teiste vastu on inimsõbralikkus ja austus enda ja teiste vastu.

- usun endasse ja oma reaalsesse võimalustesse;
- tunnen rõõmu väikestest edusammudest, ei võrdle end teistega, tunnen oma tugevaid ja nõrku külgi;
- ei tunne end kõvema tegijana teisi kritiseerides ja maha tehes;
- suudan toime tulla ebaedu ja kriitikaga;
- ma ei tee haiget, alanda ega solva;
- õpin viha talitsema ja suunama;
- hoidun vihapidamisest, probleemid lahendan ära jooksva päeva sees;
- probleemid lahendan dialoogi teel, teisi haavamata, väljendades oma soove ja hoiakuid ausalt ja lõpuni;
- julgen tunnistada oma vigu, süüd ja üleastumisi ning vabandada;
- võetud kohustused täidan ausalt ja keerutamata;

Aukartus elu ees on eetiline suhtumine kõigesse elavasse tulenevalt kõigele elavale omasest elutahtest.

- hoian kogu elusloodust, sest kõik elav tahab elada ja tunneb valu

(Alusväärtused lahti kirjutatud õpetajate töökoosoleku grupitöö ja õpilaste klassijuhataja tunni grupitöö tulemusel)

Alusväärtustena tähtsustame ka ühiskondlikke väärtusi: vabadus, demokraatia, austus

emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus

1.3.2 Meie põhiväärtused

1.3.2.1 loovus;

Väärtustame:

- aktiivset ja paindlikku ellusuhtumist;
- oskust teistega koos tulemuslikult töötada;
- võimet lahendada keerulisi ja enneolematuid olukordi originaalselt kõigis eluvaldkondades;
- võimet genereerida innovaatilisi ideid ning võimet teostada ideed reaalsuses;
- uusi ideid, tooteid ja kunstiteoseid;
- avastamisrõõmu, kogemist, elevust, säravaid silmi;
- mõtlemise voolavust – ideede, lahenduste rohkust mingile olukorrale, küsimusele, probleemile vastust otsides;
- rikastava ja arendava keskkonna loomist õpilaste toetamiseks looval arenguteel;
- igava ja ühetoonilise ülesande ilmestamist millegagi, mis muudab selle tegevuse sisu õpilase jaoks huvitavamaks;

1.3.2.2 õppimine

Väärtustame:

- aktiivset, isiklikult juhitud õppimist,
- eesmärgiga teadmiste omandamist (enda jaoks eesmärkide sõnastamine, planeerimine, seoste leidmine eesmärkide ja praktilise tegevuse vahel, efektiivne tagasiside õppijale, sooritus tagasiside baasil-suureneb oskus tagasiside abil oma tegevust vajalikus suunas viia, püstitatud eesmärgini jõudmine);
- ise avastamist, mitte teiste sõnadest õppimist;
- õuesõpet-õppimist läbi erinevate meelte;
- koosõppimist-paaristööd, rühmatööd, ajurünnakut, rollimänge, õppekäike;
- õpetades õppimist;
- innovaatilisi ehk uuenevaid õppimisviise;
- õppimist kui elustiili, mis teeb õnnelikuks ja tõstab enesehinnangut;

- selle õppimist ja harjutamist erilise tähelepanuga, milles tahetakse saavutada täiust;
- uute oskuste ja teadmiste omandamist kolleegidelt, kaasõpilastelt, kogemustest;
- pidevat arengut enesetäiendamise ja lugemise kaudu;

1.3.2.3 meeskonnatöö;

Väärtustame:

- paljude inimeste tööd ühiste eesmärkide nimel, mis on koos vastu võetud ja aktsepteeritud;
- ühiseid väärtusi ja norme meeskonnas tegutsemiseks;
- erinevate rollide teadvustamist meeskonnatöös;
- meeskonnatöös usalduse tähtsuse tunnetamist läbi praktiliste ülesannete;
- suutlikkust jääda püsima stressi tekitavates olukordades-meeskond ei tohiks laguneda ka ekstreemsetes olukordades;
- meeskonnaliikmete üksteise ärakuulamist ning julgust teha omapoolseid ettepanekuid;
- lahkkelide puhul probleemide avameelset arutelu ning lahenduse leidmist nendele;
- avameelset kriitikat, mis ei ole suunatud inimesele;
- selgelt jagatud ülesandeid meeskonnaliikmete vahel ning igäühe vastutust kanda nende eest hoolt;
- meeskonna teadlikku tegutsemist-regulaarselt vaadatakse üle töötulemused ning võimalused, kuidas edasi tegutseda parima saavutamiseks

1.3.2.4 kindlustunne/turvalisus;

Väärtustame:

- koolis keskkonda, kuhu õpilane, õpetaja ja koolitöötaja tulevad rõõmuga, kus nad tunnevad ja saavad: elamusi, armastust, uusi teadmisi, üksteist austavat suhtumist, piisavalt liikumist, loovat ellusuhtumist;
- õpilaste, õpetajate ja koolitöötajate kaastundlikkust, sõbralikkust, positiivsust, hoolitsevust, distsiplineeritust, koostööle suunatud käitumist, enesekehtestamisvõimelisust, loovust, tasakaalukust, kõrget eetikat, tolerantsust, sallivust, paindlikkust, avameelsust, uudishimulikkust;
- õpilase ja õpetaja tegutsemist kiusamise ja vägivalla miinimumini viimise nimel;
- huvitavaid ja vaheldust toovaid tegevusi;
- avarat tegevusruumi ja rahulikku töötempot;

- õpetajate ja õpilaste individuaalsete võimete, oskuste ja teadmiste kasutamist õppe- ja kasvatustöös;
- võimalust teha midagi olulist ja tunnustust väärivat ning tunnustust edu korral;
- juurdepääsu informatsioonile;
- kaasatust otsuste tegemisele;
- käitumiseeskirju klassis ning stabiilset tegutsemiskeskkonda;
- koolist saadavat toetust, nõu ja abi õppe- ja kasvatusküsimuste lahendamisel lapsevanematele;
- tihedat tööd peredega, perede kaasamist.

(Põhiväärtused on loodud õpetajate ühistöö käigus töökoosolekul)

2 ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

(1) Meie koolil on nii **õpetav kui ka kasvatav ülesanne**. Kool **aitab kaasa** õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2) Meie **õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus on tagada** õpilase **eakohane** tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne **areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine**.

(3) Meie **ülesanne on luua** õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav **õpikeskkond**, mis **toetab** tema **õpihimi** ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, **loovat eneseväljendust** ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist

2.1 *Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes*

(1) Esimeses klassis on **õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks**. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) **Õpetaja olulisim ülesanne** on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

2.2 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on Tori Põhikooli **õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine**. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmisi- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse Tori Põhikoolis:

1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;

2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;

3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;

4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Tori Põhikoolis rakendatakse õpetuses mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

2.3 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes Tori Põhikoolis

Kolmandas kooliastmes on **õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida**.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

1) õpimotivatsiooni hoidmisele;

2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;

- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

2.4 Üldpädevused ja nende kujundamine

- (1) Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida.
- (2) Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja kooliastmetes taotletavad pädevused.
- (3) **Üldpädevused** on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.
- (4) **Üldpädevused kujunevad** kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

2.5 Kaheksa üldpädevuse kujundamine

- (1) Õppekava taotleb õpilastel **8 üldpädevuse kujunemist**:

1) kultuuri- ja väärtuspädevus;

Kultuuri- ja väärtuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi

Õppeainete kaudu kultuuri- ja väärtuspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Teab, et keel on rahvuskultuuri kandja ning, et keeleoskus on inimese identiteedi tähtis osa.
- Tunneb õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuure.
- Teab eri maade ja ajastute matemaatikute töid.

- Omab tervikülevaadet looduskeskkonnas valitsevatest seostest ja vastasmõjudest ning inimtegevuse mõjust keskkonnale.
- Mõistab humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtusi.
- Omab kultuuriteadmisi.
- Mõistab ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana.
- Saab aru, et tervist tuleb kaitsta ja tugevdada.

Oskuse tasand

- Suhtub teadlikult kriitiliselt teabeallikatesse, sh meediasse.
- Mõistab ja aktsepteerib erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.
- Tunnetab loogiliste mõttekäikude elegantsi ning õpitavate geomeetriliste kujundite ilu ja seost arhitektuuri ning loodusega.
- On püsiv, sihikindel ja täpne.
- Juhindub oma tegutsemises humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtustest.
- Põhjendab oma valikuid.
- Seisab vastu kesksete normide rikkumisele.
- Hindab erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi.
- Kujundab ja põhjendab oma arvamusi.
- Teeb põhjendatud valikuid tervisekäitumises.

Suhtumise tasand

- Loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel on kujunenud kõlbelsed ja esteetilis-emotsionaalsed väärtused ning kultuuriväärtused.
- Väärtustab funktsionaalset kirjaoskust.
- Suhtub sallivalt erinevate võimetega õpilastesse.
- On kujunenud positiivne hoiak kõige elava ja ümbritseva suhtes, huvi loodusteaduste kui uusi teadmisi ja lahendusi pakkuva kultuurinähtuse vastu.
- Teadvustab loodusliku mitmekesisuse tähtsust ning selle kaitse vajadust.
- Väärtustab jätkusuutlikku ja vastutustundlikku eluviisi.
- On kujunenud tervislikud eluviisid.
- Suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse.
- Mõistab väärtussüsteeme ning elab kooskõlas mõtete, sõnade ja tunnetega.
- On suutlik enda heaolu kõrval teistega arvestama.
- On kujunenud eetilised ja esteetilised väärtushoiakud kunstiteoste ja kunstisündmuste analüüsimise kaudu.
- Teadvustab kunste eneseväljenduse vahendina.
- Austab autorsust.
- Suhtub teadlikult ja kriitiliselt erinevatesse infokanalitesse.
- Arvestab arvamuste ja ideede paljusust.
- Tunneb töördõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.
- Tähtsustab tervist ning jätkusuutlikku eluviisi.
- Austab loodust ning inimeste loodud materiaalseid väärtusi.
- Suhtumine oma kaaslastesse on abivalmis ja sõbralik.
- Tähtsustab ausa mängu põhimõtteid sportlikes tegevustes, kujunedes kõlbelseks isiksuseks.

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus;

Sotsiaalne ja kodanikupädevus pädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: ennast teostada, toimida teadliku, aktiivse, abivalmis ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha erinevates situatsioonides koostööd teiste inimestega; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Õppeainete kaudu sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- On avara maailmapildiga ja omab ettekujutust inimsuhetest.
- Teab õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid.
- Teadvustab kohalikke ja globaalseid keskkonnaprobleeme.
- On teadvustanud inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Oskuse tasand

- Suhtleb suuliselt ja kirjalikult.
- Arvestab suhtluspartneriga. Valib sobiva käitumisviisi.
- Esitab oma sisukohti ja põhjendab neid.
- Arenenud on koostööoskused.
- Oskab hinnata inimtegevuse mõju looduskeskkonnale.
- Oskus leida kohalikele ja globaalsetele keskkonnaprobleemidele lahendusi.
- Lahendab dilemmaprobleeme, kus otsuseid langetades tuleb lisaks loodusteaduslikele seisukohtadele arvestada inimühiskonnaga seotud aspekte – seadusandlikke, majanduslikke ning eetilisi-moraalseid seisukohti.
- On koostöövalmidus.
- Kaitseb oma seisukohti.
- Peab lugu teiste arvamusest.
- Tegutseb juhtides teadlikult ja jätkusuutlikult nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.
- On viisakas, tähelepanelik, abivalmis ja salliva suhtumisega kaaslastesse.
- Aktsepteerib erinevusi, arvestab esinevustega suhtlemisel.
- Oskab ennast kehtestada.

Suhtumise tasand

- On vastutustundlik ühiskonna ja kaaskodanike ees.
- Väärtustab üksteise toetamist.
- On kujunenud kultuuriline ühtsustunne.

3) enesemääratluspädevus;

Enesemääratluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: mõista ja

hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ning järgida terveid eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Õppeainete kaudu enesemääratluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Mõistab ennast.
- Hindab oma tugevaid ja nõrku külgi.
- Omab teadmist oma anatoomiast, füsioloogiast ja tervislikest eluviisidest.
- Teab individuaalset energia- ja toitumisvajadust, tervisliku treeningu individualiseeritust, haigestumistega seotud riske ning tervislike eluviiside erinevaid aspekte.
- Tunneb oma huve ja võimeid ning omab positiivset enesehinnangut.

Oskuse tasand

- Arutab eakohaseid probleeme, väljendab enda seisukoha ja otsib lahendusi, sh loovtöodes.
- Osaleb projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
- Töötab iseseisvalt.
- Hindab ja arendab oma võimeid.
- Suudab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse.
- Suudab järgida tervislikke eluviise.
- Suudab lahendada tõhusalt ja turvaliselt iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme.
- Analüüsib ennast ja võtab ja saab tagasisidet.
- Oskab hinnata oma kehalisi võimeid ning omab valmisolekut neid arendada.
- Suudab jälgida ja kontrollida oma käitumist, järgida terveid eluviise ning vältida ohuolukordi.

Suhtumise tasand

- On kujunenud rahvuslik, kultuuriline ja riiklik enesemääratlus.
- On kujunenud personaalne, sotsiaalne ja kultuuriline identiteet.
- On integreerunud noorte nüüdisühiskonda ja väljendab oma identiteeti loomingus.

4) õpipädevus;

Õpipädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: organiseerida õppekeskkonda individuaalsel ja rühmas ja hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks vajaminevat teavet;

planeerida õppimist ning seda plaani järgida;

kasutada õpitud, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme

lahendades;

analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.

Õppeainete kaudu õpipädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb õpitud sügavuti ja saab kõigest aru.

Oskuse tasand

- On arenenud kuulamis- ja lugemisoskus.
- Mõistab eri liiki tekste.
- Eristab fakte ja arvamusi.
- Hangib eri allikatest teavet ja kasutab seda kriitiliselt.
- Koostab eri liiki tekste.
- Kujundab ja sõnastab oma arvamust.
- Teeb eneserefleksiooni.
- Analüüsib õpitud teadmisi ja oskusi.
- Analüüsib, otsib ratsionaalseid võtteid ja hindab kriitiliselt tulemusi.
- Üldistab ja kasutab analoogiat (kannab õpitud teadmisi üle sobivasse konteksti).
- Leiab loodusteaduslikku infot, sõnastab probleeme ja uurimisküsimusi, planeerib ja teeb katseid või vaatlusi ning teeb kokkuvõtteid.
- IKT-põhises õpikeskkonnas võtab kiirelt ja individualiseeritud tagasisidet.
- Suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet.
- Planeerib õppimist.
- Kasutab õpitud erinevates kontekstides ja probleeme lahendades.
- Analüüsib ennast ning suudab eneseanalüüsi põhjal kavandada oma edasiõppimist.
- Teadvustab ja kasutab oma õpistiili.
- Hangib vajaminevat infot, analüüsib seda ja tõlgendab.
- Kasutab õpitud uudsetes situatsioonides.
- Loob ise jõukohaseid ülesandeid.
- Kontrollib oma valikute sobivust.
- Katsetab uusi oskusi.
- Harjutab järjekindalt.
- Analüüsib ennast.
- On oma õpitegevuse juht.
- Näeb ja analüüsib tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogeb õpitu vajalikkust praktikas.
- Korraldab tööd iseseisvalt alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemsute analüüsiga.
- Suutlikkus probleeme märgata ning lahendada.
- Analüüsib ja hindab oma liigutusoskuste ja kehaliste võimete taset ning kavandab meetmeid nende täiustamiseks.

Suhtumise tasand

- On arusaam, et keerukaid ülesandeid on võimalik lahendada üksnes tema enda iseseisva mõtlemise teel.
- Hindab ja arendab oma võimeid ning juhib oma õppimist.
- On huvi liikumise/sportimise vastu.
- Õpib uusi ja sobivaid liikumisviise.

5) suhtluspädevus;

Suhtluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.

Õppeainete kaudu suhtluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Teab sõnavara loetu mõistmiseks ja enda arusaadavaks tegemiseks.

Oskuse tasand

- Väljendab ennast, mõistab teksti ja loob teksti.
- Väljendab oma mõtet selgelt, lühidalt ja täpselt.
- Sõnastab hüpoteese ja teoreeme.
- Vormistab ülesande lahenduse.
- Mõistab teksti: eristab olulist ebaolulisest ja otsib välja etteantud suuruse leidmiseks vajalikku infot.
- Mõistab infot esitatuna erinevatel viisidel (tekst, graafik, tabel, diagramm, valem).
- Suutlikkus infot seostada ja edastada.
- Suutlikkus formaliseerida tavakeeles esitatud infot ja vastupidi: esitada matemaatiliste sümbolite ja valemite sisu tavakeeles.
- Otsib loodusteaduslikku infot erinevatest allikatest, sh internetist ning analüüsib teavet ja hindab selle tõepärasust.
- Vormistab korrektselt vaatlus- ja katsetulemused.
- Esitab kokkuvõtted kirjalikult ja suuliselt
- Kasutab teadusharule iseloomulikke mõisteid ja sümboleid korrektselt nii abstraktses teaduslikus kui ka konkreetses igapäevases kontekstis.
- Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt erinevates suhtlusolukordades..
- Loeb ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust.
- Kirjutab eri liike tekste.
- Kasutab kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili.
- Räägib kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni.
- Esitleb oma töid.
- Võrdleb ja kaitseb aruteludes erinevaid seisukohti.

- Kasutab ainealast oskussõnavara.
- Mõistab teabetekste.
- Kasutab mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut).
- Kasutab kunstile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlgib“ sõnumeid ühest keelest teise.
- Arvestab teistega, aitab vajaduse korral teisi.
- On kogenud koos töötamise eeliseid.
- Analüüsib oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.
- Kasutab oskussõnavara.
- On eneseväljendusoskus.
- Loeb ja mõistab teabe- ja tarbetekste.

Suhtumise tasand

- Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt.

6) matemaatika-, loodusainete ja tehnoloogiaalane pädevus;

Matemaatika-, loodusainete ja tehnoloogiaalane pädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis kui ka igapäevaelus erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Õppeainete kaudu matemaatikapädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb matemaatilisi mõisteid ja seoseid.

Oskuse tasand

- Arvutab võõrkeeles ja suudab teha sisseoste võõrkeeles.
- Uurib ning esitab katse- või vaatlusandmeid tabelitena ja arvjoonistena, analüüsib neid, leiab omavahelisi seoseid ning seob arvulisi näitajaid lahendatava probleemiga.
- Arutleb loodusainete rakendusteaduslikel teemadel, kus ilmnevad abstraktsete teadusfaktide ja –teooriate igapäevaelulised väljundid.
- Planeerib süsteemselt katseid ja vaatlusi ning analüüsib tulemusi.
- Lahendab keskkonnaga seotud dilemmasid ja teeb pädevaid otsuseid, mis lisaks teaduslikele seisukohtadele arvestavad sotsiaalseid aspekte.
- Koostab ja analüüsib arvjooniseid, esitades eri objekte ja protsesse, neid võrreldes ning omavahel seostades.
- Ülesandeid lahendades kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.
- Sõnastab probleeme, arutleb lahendusteede üle, põhjendab valikuid ja analüüsib tulemusi.

- Analüüsib kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne.).
- Võrdleb ja liigitab erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutab sümboleid.
- Analüüsib sporditehnilisi oskuseid.
- Selgitab kehalise töövõime näitajaid ja sporditulemuste dünaamikat.

Suhtumise tasand

- On huvi matemaatika vastu, mõistab matemaatika sotsiaalset, kultuurilist ja personaalset tähendust.

7) ettevõtlikkuspädevus;

Ettevõtlikkuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

Õppeainete kaudu ettevõtlikkuspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Omab ülevaadet loodusteadustega seotud elukutsetest ning vastava valdkonnaga tegelevatest teadusasutustest ja ettevõtetest.
- Tunneb kunstivaldkonnaga seotud elukutseid ning institutsioone.

Oskuse tasand

- Meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilase igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamine, seisukohavõtt ja lahenduste otsimine, sh loovtöös.
- Osaleb projektides, mis eeldavad omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
- Viib ellu oma ideid ja eesmärged ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.
- Analüüsib vaadeldavate objektide omadusi: uurib objektide ühiseid omadusi, mille alusel sõnastab hüpoteesi ning otsib ideid hüpoteesi kehtivuse põhjendamiseks.
- Oskab näha ja sõnastada probleeme, genereerida ideid ning kontrollida nende headust.
- Uurib objekti erinevate parameetrite põhjustatud muutusi, hindab oma riske ja toimib arukalt.
- Leiab ühele ülesandele erinevaid lahendusteid, mõtleb paindlikult ning genereerib ideid.
- Näeb probleeme ja neis peituvaid võimalusi.
- Püstitab eesmärged, genereerib ideid ning teostab neid.
- Ideede teostamiseks valib sobivaid ja loovaid meetodeid, mis toetuvad olukorra, enda suutlikkuse ja ressursside adekvaatsele analüüsile ja tegevuse tagajärgede prognoosile ning on kooskõlas eesmärkidega.
- Katsetab ideede väljendamist ja esitlemist erineval moel.

- Valib leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutab oma tugevaid külgi.
- Planeerib oma tegevust, võtab vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuste eest.
- Valmistab toode ideest kuni eseme valmimiseni.
- Viib ideid ellu mitmesuguste ettevõtlusmodelite (üksikisiku tasandil toote disaini loomine, valmistamine ja müük; meeskonnatööna näiteks ajutise kohviku rajamine koolis, mingi toote kavandamine ning selle valmistamise organiseerimine klassis) kaudu.
- Näeb probleeme ja leiab lahendusi.
- Seab eesmärged, genereerib ideid ning leiab sobivaid vahendeid ja meetodeid nende teostamiseks.
- Analüüsib oma kehaliste võimete ja liigutusoskuste taset, kavandab tegevusi ning tegutseb sihipäraselt tervise tugevdamise ja töövõime parandamise nimel.
- On toimetulekuoskus ja riskeerimisjulge.

Suhtumise tasand

- On kujunenud vastutustunne.
- On enesekindel ja julge.
- On initsiatiivne ja võtab vastutust.
- Teeb eesmärkide saavutamiseks koostööd.
- Viib tegevused lõpuni, reageerib paindlikult muutustele, võtab arukaid riske ning tuleb toime ebakindlusega.
- Väärtustab uuenduslikke ja loovaid lahendusi.
- Avatud loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele.

8) digipädevus;

Digipädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust: kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahendamisel sobivaid digivahendeid ja võtteid; suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Õppeainete kaudu digipädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb digimaailma mõisteid.
- On teadlik digikeskkonna ohtudest.
- Hindab digiinfo asjakohasust ja usaldusväärsust.

Oskuse tasand

- Oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.
- Kasutab uuenevat digitehnoloogiat nii õppimisel kui ka kodanikuna.
- Leiab ja säilitab digivahendite abil infot.
- Osaleb digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel.
- Oskab suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.
- Koostab arvuti abil korrektselt vormindatud ja viidetega varustatud referaadi.
- Koostab ja esitab klassile esteetiliselt kujundatud informatiivse multimeediumi-põhise esitluse.
- Osaleb aktiivselt loomingulises koostööprojekti, kasutades seejuures erinevaid tehnoloogilisi lahendusi suhtlemiseks ja koostööks;
- Kogub ja süstematiseerib andmed, teostab lihtsa statistilise analüüsi.
- Kirjeldab tehnoloogia rolli ühiskonnas ja oma kutsevaliku vaatenurgast.
- Valib etteantud töö jaoks sobiva tehnoloogilise vahendi ja põhjendab oma valikut;
- Koostab ja kujundab huvialase veebilehe, ajaveebi või digitaalse õppematerjali;
- Kirjeldab ja põhjendab tehnoloogilise innovatsiooni olulisust mingis konkreetses eluvaldkonnas või probleemsituatsioonis.
-

Suhtumise tasand

- Järgib digikeskkonnas samu moraal- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

2.6 Rõhuasetused koolitöötajate tegevustes, mis on suunatud üldpädevuste kujundamisele

(1) **Kultuuri- ja väärtuspädevuse kujundamisel** keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Alusväärtused on igapäevaselt kõigile kättesaadavad, neid järgitakse tegevuste kavandamisel ning erinevaid töövorme kasutades arutatakse õpilastega alusväärtuste üle.
- Õpetajad arutavad tundides õpilastele eakohaselt päevakajalisi sündmusi või ühiskonnas ja maailmas esiplaanil olevaid aktuaalseid küsimusi. Arutelusid läbi viies õpetaja käsitleb mingi sündmuse, nähtuse või seisukoha erinevaid tahke, demonstreerides teatud mõtteviisi: igal nähtusel on mitu põhjendust, igal sündmusel on vähemalt mitu tõlgendust, igal seisukohal on vähemalt üks vastandseisukoht.
- Koolis keskendutakse teiste loomingu väärtustamisele eelkõige õpilaste suutlikkuse kujundamise kaudu vältida plagiaati kirjalike tööde koostamisel. Korrektselt viitamissüsteemi kasutamist kirjalikes töödes jälgivad kõik õpetajad alates juba

esimesest kooliastmest.

- Koolis kujundatakse õpilaste ilumeelt ühelt poolt koolis valitseva esteetilise õppekeskkonna kaudu. Teisalt järgitakse põhimõtet: esitatavad kirjalikud tööd peavad alati olema korrektselt ja esteetiliselt vormistatud.

(2) Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Vastutustunde kujundamine toimub koolis eelkõige kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise jälgimise teel. Kokkulepete saavutamine tähendab osapoolte ärakuulamist ja teineteisega arvestamist (selle mõistmist, kas kokkulepet on võimalik täita) ning kõigi osapoolte kokkuleppega nõustumist. Oluline roll on selle juures õpetajatel asjakohases suhtlemises ja kannatlikkusel asju läbi rääkida ning järjekindluses kokkulepetest kinnipidamist jälgida.
- Demokraatliku mõtteviisi kujundamine õpilastes toimub igapäevase õppe- ja kasvatusprotsessi korralduse kaudu. Õppeprotsessi kavandamine on avalik, st õpilasel on õigus teada, mida õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ning millised on hindamiskriteeriumid. Kõik muutused õppeprotsessi käigus arutatakse õpilastega läbi. Välistatud on ootamatud kokkuvõtvad hindamised.
- Õpilasi käsitletakse õppeprotsessis partneritena, õpetajad võtavad poolaasta või õppeteema lõpus neilt tagasisidet õppeprotsessi läbiviimise kohta.
- Kehtestatud reeglite järgmisel näitavad õpetajad õpilastele ise eeskujult. Õpilastelt ei nõuta reeglite täitmist, mida õpetaja ise ei täida. Näiteks, kuna õpilastelt nõutakse täpsust tundi tulekul, siis tundi ei hiline ka õpetajad.
- Eraldi tähelepanu pööratakse kõikides õppeainetes õpilaste koostööoskuste arendamisel meeskonnas töötamisel. Kui õpetaja on planeerinud õppemeetodina kasutada rühmatööd, siis peale selle läbiviimist järgneb peale rühmatöö tulemuste arutelu ka arutelu rühma kui meeskonna toimimise teemal ning tehakse järeldused edaspidiseks.

(3) Enesemääratluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Kõikides õppeainetes kasutatakse kujundava hindamise raames õpilaste enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema enda tugevaid ja nõrku külgi ning kavandama parendustegevusi.
- Õpilastega läbiviidavad arenguestlused võiksid põhineda õpilaste eneseanalüüsil, mille aluseks on õpimapp. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet õpetajalt ja kaasõpilastelt.

- Kõikide õpilaste poolt koostatud kirjalikud tööd sisaldavad kirjalikku tagasisidet sooritus tugevuste ja nõrkuste kohta. Tagasisidet võib saada eelnevalt teadaolevate kindlate kriteeriumide põhjal õpetajalt, kaaslastelt või ka eneseanalüüsi korras.

(4) Õpipädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Kõikides õppeainetes keskendutakse ühe olulisema õpipädevuse komponendi, funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele. Eelkõige kujundatakse õpilastel oskusi leida informatsiooni teatmeteostest ja Internetist. **Õpikuid käsitletakse koolis ühe teatmeteose liigina. Järgitakse põhimõtet, et õpitulemuste saavutatuse kontrollimisel võivad õpilased, sõltuvalt õpitulemusest kasutada vajalikke abimaterjale või vahendeid.**
- Õpiraskuste esinemisel koostatakse esmase õpiabimeetmena õpilase ja õpetaja koostöös õpilasele individuaalne arenguplaan raskustest ülesaamiseks. Individuaalne arenguplaan on õpilase ja õpetaja vabatahtlik kokkulepe ja on suunatud õpetaja konsultatsiooniaja tulemuslikumaks ärakasutamiseks.

(5) Suhtluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Kõikides klassiruumides ja õppetundides on võimalik kasutada õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni. Õpetajad suunavad õpilasi neid järjekindlat kasutama.
- Eraldi tähelepanu pööratakse õpilaste esinemisalase pädevuse kujunemisele. Järgitakse printsiipi: õpilane peab saama enne esinemist õpetajapoolset juhendamist ning peale esinemist personaalset tagasisidet. See, kas õpilased on valmis vabatahtlikult klassi ees esinema, sõltub eelkõige sellest, millise vaimse ja sotsiaalse õppekeskkonna õpetaja on suutnud luua. Õpilasi ei peaks panema vastu nende tahtmist esinemissituatsiooni, vaid neid tuleb juhendada ja toetada nii, et nad on valmis ise esinema.
- Õpilastel kujundatakse oskused anda kaasõpilastele konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet. Tagasiside andmine toimub õpetaja juhendamisel, mille käigus järgitakse konstruktiivse tagasiside andmise reegleid.

(6) Matemaatika-, loodusainete ja tehnoloogiaalane pädevus kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Kõikides ainetes pööratakse tähelepanu matemaatiliste esitusviiside (näiteks diagrammid) kasutamisele oma aines. Eraldi pööravad kõik õpetajad tähelepanu oma ainele ja õpilaste vanusest tulenevalt statistiliste andmetöötluse erinevatele meetoditele.

- Kõikides ainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste nägemisele ja esiletoomisele. Selleks võiksid õpetajad kasutada *Mõistekaardi* meetodit.

(7) Ettevõtlikkuspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- Tundides kasutatakse kogemusõppel põhinevaid aktiivõppe meetodeid, mis võimaldavad stimuleeritud olukordades ennast proovile panna ja õpitud teadmisi ja oskusi rakendada.
- Õppeprotsessis kavandatakse ühe aine piires, kui ka õppeainete vahelisi projektipõhiseid õppemeetodeid, kus õpilased peavad meeskonnana saavutama tulemused.
- Tunnivälised üritused kavandatakse projektipõhisena, kuhu kaastakse õpilased ning järgitakse kõiki projektijuhtimise reegleid.

(8) Digipädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.
- II kooliastmes põhineb töö eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.
- III kooliastmes kujundatakse IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate ainetel õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT-vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et **Tori Põhikooli õpetuse ja kasvatuse üldeesmärk on toetada õpilase mitmekülgset arengut ja võimetekohast hariduse omandamist ning aidata kaasa ISIKSUSE kujunemisele.**

Meie kooli lõpetab

ENESETEADLIK ISIKSUS, kes oskab määratleda end perekonna, rahvuse ja ühiskonna

liikmena ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse;

EETILINE ISIKSUS, kes mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest;

VASTUTUSTUNDLIK ISIKSUS, kes on võimeline enda võimeid analüüsima ja hindama ning jätkama õpinguid järgneval haridustasemel. Tal on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis;

AVATUD JA UUDISHIMULIK ISIKSUS, kel on elukestev huvi uute teadmiste ja praktiliste oskuste õppimise vastu. Ta tunneb huvi aktuaalsete teemade vastu oma riigis, maailmas kui ka kultuurielus

3 ÕPPEKORRALDUS

- (1) Meie kooli õpilaste õppe-kasvatustsotsess toimub õppetundides, tugisüsteemides, pikapäevavühma õpi- ja mänguklassides, huvitegevusringides, koostööpartneritega projektitegevustes.
- (2) Kooli õppe-kasvatustsotsess on reguleeritud kooli päevakavaga, tunniplaanidega ning õppekavaväliste tegevusplaanidega, mille kinnitab direktor.
- (3) Õppeaasta on jaotatud kolmeks trimestriks ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadeks.
- (4) Kokkuvõtvad hindes pannakse välja iga trimestri lõpul. Tunnistused on e-koolis vaadeldavad hiljemalt trimestri eelviimase päeva lõpus. Õppeaasta lõpus saavad õpilased tunnistuse ka paber kandjal.
- (5) Õpilase vanema ja kooli direktori kokkuleppel võib arvestada õppekavavälisest õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

3.1 Õppetegevus

- (1) Õppe- ja kasvatuse põhivorm on õppetund.
- (2) Trimestri jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse teatavaks trimestri algul.
- (3) Õpet kavandades ja ellu viies arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks **ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.**
- (4) Õppeprotsessis kasutatakse **diferentseeritud õpiülesandeid**, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.
- (5) Enamus õppetegevusest toimub traditsioonilise aineõppena, kasutades nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -vahendeid ja -viise (lõimingupäevad, külalislektorid, klassidevahelised projektid)
- (6) Õpet võib läbi viia ka väljaspool kooli ruume ja virtuaalses õpikeskkonnas. Lisaks tavapärasele õppetööle toimuvad üldjuhul ka projektipäevad (muuseumi- ja looduskeskuste tunnid, õuesõppetunnid)

(7) Õppe- ja kasvatustööprotsessi tagasisidestamiseks kasutatakse **asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid**;

(8) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks **lõimingu** kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Õppe **lõimimine saavutatakse** erinevate ainevaldkondade **õppeainete ühisosa järgimisel**, õppeainete, koolisiseste **projektide ja läbivate teemade** ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning –viiside ja õpetajate koostöö **abil**.

(9) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel (inglise keel) , B-võõrkeel (vene keel)
- 3) matemaatika: matemaatika
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia
- 5) sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus
- 6) kunstained: muusika, kunst
- 7) tehnoloogia: integreeritud töö- ja kunstiõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus;

Õpilaste mitmekülgse arendamise ja kooli omanäolisuse eesmärgil võib õpetada lisaks kohustuslikele õppeainetele ka valikaineid. Need määratakse ära tunnijaotusplaanis.

3.2 Õpikeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. **Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.**

3.2.1 Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;

- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;

3.2.2 Füüsilist keskkonda kujundades jälgib Tori Põhikool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;

6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

3.3 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

(1) Tori Põhikooli õppe ja kasvatus korraldus määratakse lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.

(2) Tori Põhikooli õppe ja kasvatus põhivorm on õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli õuesõppe, ekskursiooni või õppekäiguna.

(3) Tori Põhikooli õpe on korraldatud traditsioonilisel viisil: kõiki kohustuslikke õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel;

(4) **A-võõrkeelena** õpitakse Tori Põhikoolis **inglise keelt**. **B-võõrkeelena** õpitakse **vene keelt**.

(5) Tori Põhikooli õppekavas on esitatud järgmised **valikõppeainete ainekavad**:

1) informaatika ainekava I kooliastmes;

(6) Õpilaste suurim lubatud nädalakoormus põhikooli klassides on:

1. klassis – 20 õppetundi;

2. klassis – 23 õppetundi;

3. klassis – 25 õppetundi

4. klassis – 25 õppetundi

5. klassis – 28 õppetundi

6. klassis – 30 õppetundi

7. klassis – 30 õppetundi

8. klassis – 32 õppetundi

9. klassis – 32 õppetundi

(7) Tori Põhikool tagab õpilastele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas I, II ja III kooliastme tunnijaotusplaanis:

3.3.1 I kooliastme tunnijaotusplaan

ÕPPEAINE	Kohustuslik tundide arv (RÕK)	Kooli tundide arv	I klass	II klass	III klass
Eesti keel	19	20	7	6+1	6
A – võõrkeel (inglise keel)	3	3			3
Matemaatika	10	12	3	3+1	4+1
Loodusõpetus	3	4	1	1+1	1
Inimeseõpetus	2	2		1	1
Muusika	6	6	2	2	2
Kunsti – ja tööõpetus	9	9	3	3	3
Kehaline kasvatus	8	9	2+1	3	3
Arvutitund		3	1	1	1
KOKKU TUNDE NÄDALAS			20	23	25

3.3.2 II kooliastme tunnijaotusplaan

ÕPPEAINE	Kohustuslik tundide arv (RÕK)	Kooli tundide arv	IV klass	V klass	VI klass
Eesti keel	11	12	5+1	3	3
Kirjandus	4	5		2+1	2
A – võõrkeel (inglise keel)	9	11	3	3+1	3
B - võõrkeel (vene keel)	3	4			3+1
Matemaatika	13	15	4+1	4+1	5
Loodusõpetus	7	7	2	2	3
Ajalugu	3	4		1+1	2
Inimeseõpetus	2	2		1	1
Ühiskonnaõp	1	1			1
Muusika	4	5	2	1+1	1
Kunstiõpetus	3	3	1	1	1
Kehaline kasvatus	8	8	3	3	2
Tööõpetus	5	6	1+1	2	2
Saame tutvavaks-tori hobune		1	1		
KOKKU TUNDE NÄDALAS			25	28	30

3.3.3 III kooliastme tunnijaotusplaan

ÕPPEAINE	Kohustuslik tundide arv (RÕK)	Kooli tundide arv	VII klass	VIII klass	IX klass
Eesti keel	6	7/6	2	2	(0,5) + 2
Kirjandus	6	6	2	2	2
A – võõrkeel (inglise keel)	9	10	3+1	3	3
B - võõrkeel (vene keel)	9	9	3	3	3
Matemaatika	13	14/15	5	4 + 1	4 + (0,5)
Loodusõpetus	2	2	2		
Geograafia	5	6/5	(0,5) + 1	2	2
Bioloogia	5	5/6	1 + (0,5)	2	2
Keemia	4	4		2	2
Füüsika	4	4		2	2
Ajalugu	6	6	2	2	2
Inimeseõpetus	2	2	1	1	
Ühiskonnaõp	2	2			2
Muusika	3	3	1	1	1
Kunstiõpetus	3	3	1	1	1
Kehaline kasvatus	6	6	2	2	2
Tööõpetus	5	5	2	2	1
KOKKU TUNDE			30	32	32

3.4 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

3.4.1 Läbivate teemade põhimõtted

(1) Läbivad teemad väljendavad ühiskonnas olevaid aktuaalseid küsimusi ja aitavad valida rõhuasetusi ainealase teema esitamisel.

(2) Läbivad teemad on üldistava iseloomuga, olles nõrgalt või üldse mitte seotud kindla õppeaine või ainevaldkonnaga.

(3) Läbivad teemad võivad olla aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(4) Läbivate teemade õpe realiseerub Tori Põhikoolis eelkõige:

1) **õpikeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;

2) **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitletlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte;

3) **valikainete valikul** – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või **õppeaineid lõimivas loovtöös** – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega **klassivälist õppetegevust** ja **huviringide tegevust** ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(5) Õpetuses ja kasvatuses **käsitletavaid läbivaid teemasid on 8:**

1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

- 2) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

3.4.2 Lõimingu põhimõtted

(1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.

(2) Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse elu konteksti, aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

(3) Lõiming on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetel juhendamisel. Lisaks vahenduspedagoogikale on õppetegevuses oluline õpilase aktiivsus ja motiveeritus. Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustakse leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist. Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitaks kriitiliselt ja läbi mõeldult ning seostades reaalse eluga.

(4) Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus.

(5) Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba. Viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.

(6) Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne lõiming. Õpetaja on lõimingu viiside valikul vaba.

4 ÕPPEKAVA RAKENDAMIST TOETAVAD TEGEVUSED

4.1 Tunniväline tegevus õppe-kasvatustöö osana

(1) Tori Põhikooli tunniväline tegevus lähtub kooli eripärast, motost, kasvatuslikest ning õpetuslikest eesmärkidest. Tunnivälise tegevusega kujundatakse koostööoskust, tolerantsust, vastutustundlikkust, lugupidamist iseenda ja teiste vastu, empaatiavõimet. Arendatakse patriotismi, keskkonnahoidlikkust, ettevõtlikkust, koduarmastust ja demokraatlikke väärtusi.

(2) Tunniväline tegevus hõlmab erinevates projektides osalemist, ringide tööd, üritusi.

(3) Tunnivälise tegevust koordineerib ja korraldab huvijuht.

(4) Tunnivälise töö planeerimisel ja korraldamisel teeb huvijuht koostööd juhtkonnaga, õpilasesindusega, klassijuhatajatega, aineõpetajatega ja partneritega väljastpoolt kooli.

(5) Tunnivälise tegevust kajastatakse kooli veebilehel, kus on info ka toimuvate sündmuste kohta.

4.1.1 Traditsioonilised ülekooolilised projektid

- tervisepäev “reipalt koolipinki”;
- sügise sünnipäev
- õpetajate päeva tähistamine (ettevõtlusnädal);
- hõimunädal
- sügisene lõimingupäev
- ettelugemisepäevad
- põhjamaade raamatukogunädal
- emakeelenädala kõnevõistlus;
- jõulunädala tegevused;
- ainenädalad;
- muuseumitunnid Tori muuseumis
- valla sünnipäev
- kooli sünnipäev
- kevadpühadenädal
- kevadine lõimingupäev

- kevadpidu
- kevadine matkapäev

Traditsioonilised koolidevahelised, riiklikud ja valla projektid

- Enn Nurga mälestusvõistlused matemaatikas Vändra Gümnaasiumis
- Känguru võistlus, Vigurivänt, KEAT
- ühised laululaagrid ja kontserdid erinevates koolides ja valdades
- valla adventiajategevused (valla lasteasutuste adventikontsert kirikus, Tori jõulupuu)
- karjäärpäevad, -laagrid
- koolitants
- spordiklubi terviseprojekt „Terve Tori“
- vastlapäevaüritused Tori Spordiklubi eestvedamisel
- „Sõbraga spordiplatsil“ võistkondlik mitmevõistlus
- LEADER "Kooliõpilased loodusturismis- ettevõtlusprojekt
- Kiusamisest vaba kool, VEPA
- KIK "Loodushariduse toetamine-õuesõppepäevad
- Valla lastekaitsepäev

4.1.2 Ringide töö

(1) Eesmärgiks on pakkuda õpilastele arendavat tunnivälist tegevust, vaba aja sisustamist, annete ja oskuste arendamist ja silmaringi avardamist.

(2) Ringide planeerimisel arvestatakse õpilaste huvide ja eelarveliste võimalustega.

(3) Ringitöö jaguneb spordiringideks (algklasside spordi- ja rahvastepalli ring, vanema kooliastme korv- ja võrkpalliring), muusikaringideks (koorid, ansamblid, kitari- ja kandlering); tantsuringideks (erineva kooliastme vabatantsu ringid); näiteringideks (I ja II kooliaste); kunstiringideks (I-III kooliaste), liiklusingideks (3.-4. klass), arvuti-, pranglimise- ja robootikaringideks, puutööringideks (I-III kooliaste), Varia ringiks. Lisaks tegutseb koolis Vändra Vaprus jalgpalliklubi, Sindi maadlusklubi, gaidid, kodutütarde ja noorkotkaste liikumine ning Tori valla noortekeskuse tegevus.

4.1.3 Kooli üritused

(1) Kooli ürituste eesmärgiks on oma kooli tunde tekitamine.

(2) Kooli ürituste planeerimisel ja läbiviimisel osalevad nii õpilased, klassijuhatajad, klassi- ja aineõpetajad, juhtkond ja kooli muu personal. Võimalusel ja vajadusel kaasame ka lapsevanemaid.

- Kooli üritused jagunevad **tähtpäevalisteks**: tarkusepäeva aktus, õpetajate päev, kadri- ja mardipäeva karnevalid, rahvusvaheline lasteraamatupäev, jõulupidu, vabariigi aastapäeva aktus, kooli sünnipäeva tegevused, emakeelepäev, advendinädal, munadepühade nädal ja **traditsioonilisteks**: spordipäevad, mälumängu- või spordisari „Virula Cup“ peredele, trimestrilõpu kogunemised; tublide õpilaste tunnustamine; lauluvõistlus, arvutimängudeöö, stiilipäevad, tutipäevaaktus, klasside kevadine matkapäev, viimase koolipäeva aktus; lõpuaktus.

4.1.4 Klassiüritused

Lisaks ülekoolilistele üritustele toimuvad igal klassil oma üritused vastavalt klassikoosolekul vastu võetud otsustele. Need võivad olla temaatilised klassiõhtud, klassiööd, pereõhtud, ekskursioonid/muuseumikülastused, külaskäigud, teatri- ja kinokülastused, tervise- ja spordikeskuste külastused jne. Klassi üritused, nende toimumisaeg ja läbiviijad kajastuvad kooli nädalaplaanis.

5 III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

5.1 Loovtöö korraldus III kooliastmes

(1) III kooliastmes korraldab Tori Põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimuva loovtöö

(2) Loovtöök on uurimus, projekt, kunstitöö, käsitöö vm töö

(3) Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtöö teemad kinnitab direktor käskkirjaga

(4) Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt grupitööna.

(5) Loovtöök vajalike praktiliste tööde mõistete selgitus

- Katse - teemat sissejuhatav või illustreeriv, sisaldab mõnda uurimistöö elementi (eksperiment, järeldus);
- Labortöö - sisaldab uurimisküsimusi, eksperimenti, katseandmete töötlust ning järeldusi uurimisküsimuses sisalduva hüpoteesi kehtivuse kohta;
- Intervjuu – usutus, küsitlus
- Referaat - allikatel põhinev teemat käsitlev kirjalik töö;
- Referaat on kellegi teise seisukohtade esitamine, sisukokkuvõtte või ülevaade mingist tööst (töödest).
- Uurimistöö – võib sisaldada kõiki praktilise töö vorme;

Uurimistöö on:

- uurimusliku protsessi konkreetne tulemus- kirjalik aruanne sellest, mida uuriti, kuidas uuriti ning millised on järeldused ja tulemused, milleni töö käigus jõuti;
- protsess ja töömeetod, mille käigus analüüsitakse uuritavat probleemi süstematiseeritud ja asjakohaselt struktureeritud viisil.

(6) Õpilastele määratakse loovtöö ettevalmistamiseks kokkulepitud aeg, kus õpilased saavad juhendajatelt suuniseid, juhendamist ja selgitusi töö korraldamiseks.

(7) **Uurimistöö põhietapid:**

- augustikuu õppenõukogus määratakse uurimistööde juhendajad ja juhendatavate arv, mis kinnitatakse direktori käskkirjaga;
- septembrikuu jooksul valib õpilane oma uurimistööle juhendaja ja teema;
- allikmaterjalide valik ja läbitöötamine;
- kava (plaani) koostamine;
- andmete kogumine, uuringute ja vaatluste läbiviimine;
- andmetöötlus;
- töö teksti kirjutamine;
- töö vormistamine ja korrektuur;
- töö esitlus ja kaitsmine.

(8) Juhendaja ülesanded:

- aitab formuleerida töö struktuuri ja eesmärgi;
- aitab koostada uurimistöö programmi ja kalenderplaani;
- annab suuna teemakohase kirjanduse ja algallikate otsimiseks;
- konsulteerib õpilast uurimistöö käigus;
- kontrollib töö valmimist osade kaupa või tervikuna;
- suunab töö sisulist ja kirjalikku vormistamist;
- aitab valmistada ette esitlust;
- hindab õpilase jooksvat tööd ning teeb ettepaneku töö hindamiseks.

(9) Töö kirjutaja ülesanded:

- valib septembrikuu jooksul juhendaja ja teema
- otsib teemakohase kirjanduse ja allikad;
- töötab vajaduse korral välja uurimistöö metoodika;
- analüüsib uurimismaterjali sisuliselt;
- annab töö käigus perioodiliselt aru juhendajale;
- vastutab töös esitatud andmete õigsuse eest;
- vormistab töö nõuetekohaselt;
- valmistab ette esitluse;
- esitleb tööd õpilaskonverentsil

(10) Üldised nõuded vormistamisel

- Uurimistööd esitatakse valgel paberil formaadiga A4 kas köidetult või kiirkõitjas.

- Trükitakse intervalliga 1,5 vaid lehe ühele poolele, šrifti suurus 12.
- Leheküljele jäetakse vasakule ja üles 3 cm, paremale 1,5 cm laiune vaba äär, alumine äär on samas mõõdus ülemisega v. kasutatakse joonealuseks viitamiseks.
- Töö põhiosad algavad uuelt leheküljelt
- Lõikude eraldamiseks kasutatakse tühja rida.
- Uurimistööd vormistades tuleb kinni pidada kehtestatud nõuetest.
- Kõik lehed (alates tiitellehest) tuleb nummerdada, numbrid kirjutatakse lehekülgedele alates sisukorrast.
- Tsitaatidel ja refereeringutel peavad olema täpsed viited.
- Kasutatud materjalidele viitamisel tuleb kasutada ühtset süsteemi.

(11) Uurimistööde **hindamiseks** moodustatakse **5-liikmeline komisjon**. Uurimistööd juhendavat õpetajat üldjuhul ei kaasata hindamiskomisjoni. Hindamiskomisjon kinnitatakse direktori käskkirjaga kaks nädalat enne uurimistööde esitlust.

Uurimistöö **hindamisel** arvestatakse töö sisu ja vormistamist, õpilase esinemist ja tema suhtumist töö tegemisse.

(12) Uurimistöö tulemusi arvestatakse õppenõukogus ja kinnitatakse direktori käskkirjaga.

(13) Ajaline jaotus uurimistööde tegemiseks III koolastmes:

- 7. klassis koostab õpilane kuni 10-leheküljelise lühiaurimuse loodusainetes, mida esitletakse oma klassi ees. Juhendaja hindab õpilase jooksvat tööd, annab õpilasele kirjalikku kujundavat tagasisidet (teeb töö kohta e-kooli märkmeid).
- 8.-9.klassis koostab õpilane 20-leheküljelise (maksimaalselt 30 lk) aine- või koduloolise töö;
- 8. klassi **kevadeks** on õpilasel materjal kogutud ning esitleb seda klassisisesele;
- 9. klassi **sügisel** õpilane redigeerib tööd;
- 9.klassi **jaanuarikuu jooksul** annab õpilane uurimistöö hindamiskomisjonile hindamiseks ja esitleb tööd **vebruarikuu õpilaskonverentsil**;

(14) Parimat uurimistööd premeeritakse Juta Musta nimelise stipendiumiga.

(15) Uurimistööde hindamiskomisjoni otsusel võib anda välja eripreemiaid.

(16) Õpilase uurimistöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.

(17) Õpilaste uurimistöid säilitatakse Tori Põhikool raamatukogus.

6 ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

6.1 Üldsätted

(1) Tori Põhikooli õpilaste hindamise korras sätestatakse õpilaste teadmiste, oskuste ning käitumise hindamise, õpilaste täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimise alused, tingimused ja kord.

(2) Tori Põhikooli hindamisjuhend on koolis toimuva hindamise aluseks. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud Tori Põhikooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

(3) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ning kooli kodukorra nõuetest. Teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise üldised põhimõtted, tingimused ja kord (edaspidi hindamisjuhend) sätestatakse käesolevas dokumendis ning hindamise sisu ja vorm õpetaja töökavas.

(4) Kui õpilasele on vastavalt haridus-ja teadusministri kehtivale määrusele määratud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

(5) Õpilasel ja vanemal on ligipääs hinnetele e-koolis. Õppeaasta lõpus antakse õpilasele paber kandjal tunnistus.

(6) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 10 päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest nimetatud taotluse esitajat kirjalikult 5 tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

(7) Hindamisjuhendit korrigeeritakse vajadusel kord õppeaastas, pärast õppeperioodi lõppu.

6.2 Hindamise eesmärgid

1) **toetada** õpilase **arengut**;

2) anda **tagasisidet** õpilase õppe edukuse kohta;

3) innustada ja **suunata** õpilast **sihikindlalt õppima**;

4) suunata õpilase **enesehinnangu kujunemist** ja suunata õpilast edasise haridustee valikul;

- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda **alus** õpilase **järgmise klassi üleviimiseks** ning **põhikooli lõpetamise** otsuse tegemiseks.

6.3 Hinnete märkimine

(1) Õpilase õpitulemuste diferentseeritud hindamine kursuse lõikes toimub viiepallisüsteemis (koos sõnalise vaste ja sisulise määratlusega) järgmiselt:

hinne „5“ – „väga hea“,

hinne „4“ – „hea“,

hinne „3“ – „rahuldav“,

hinne „2“ – „puudulik“,

hinne „1“ – „nõrk“.

Tärniga hinne -järelevastamisel saadud hinne

Õpilase mitteilmumisel hindelisele tööle kantakse e-päeviku vastavale kohale märke „x“.

6.4 Hindamisel kasutatavad mõisted

6.4.1 Protsessihinne

Protsessihinne on igasugune trimestri sees saadud hinne, mis ei ole arvestusliku töö hinne.

Protsessi hindamine on õppimise üksiktulemuste hindamine, mille eesmärk on

- õpilasele tagasiside andmine õppimise edukusest
- õpilase õpimotivatsiooni ja positiivse enesehinnangu toetamine
- õppeülesannete korrigeerimine ja vajaduse korral diferentseerimine

Õppeprotsessi hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära ja õpilase arengut. Õpetaja võib trimestri vältel õpilasi jooksvalt hinnata. Protsessihinde objektid, vahendid ja vormid [suuline küsitlus, kodused tööd, tunnikontroll, kontrolltöö (annab numbrilise hinne asemel sõnalist tagasisidet, mida on vaja positiivse tulemuse saavutamiseks veel harjutada) jms] valib õpetaja. Protsessihinded on osa kujundavast hindamisest. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

6.4.2 Arvestuslik hinne

Arvestuslik hinne määratleb ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu. Arvestuslikult hinnatakse kooli ainekavas või õpetaja töökavas määratud nõutavate õpitulemuste omandatust. Osa arvestuslikke hindeid võib välja panna protsessihinnete alusel. Protsessihinnete kasutamise arvestuslikul hindamisel otsustab õpetaja. Arvestuslik hindamine kavandatakse trimestri ulatuses. Arvestusliku hindamise objektid ja vahendid valib õpetaja. Arvestuslikud hinded kantakse e-päevikusse värvilise reana.

6.4.3 Kujundav hindamine

(1) Kujundav hindamine on oma olemuselt tagasiside andmine õppeprotsessi käigus

Võimaldab anda tagasisidet arengu kohta ja suunab õppimist

Arendab õpilase oskust eesmärke seada

On sõnaline (suuline või kirjalik)

Väärtustab vigu õppimise võimalusena – võimalus enne kokkuvõtvat hindamist tulemust parandada, vigu kõrvaldada

Võimaldab rakendada enese- ja vastastikhindamist

Tehtud vead ei mõjuta kokkuvõtvat hindamist

(2) Kujundav hindamine **keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega**. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning **sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks**, mis toetavad õpilase arengut.

(3) Õppetunni vältel **saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet** õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(4) Õpilast **kaasatakse hindamisse läbi hindamismudelite**, et **arendada tema oskust eesmärke seada** ning oma **õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata** ning tõsta õpimotivatsiooni.

6.5 Hindamise korraldus

Teadmisi ja oskusi hinnatakse nii hinnanguliselt kui ka numbriliselt. Käitumise hindamiseks on koolis välja töötatud vastav vorm.

Iga trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi. Õpilasel on õigus saada vastavalt klassi- või aineõpetajalt teavet oma hinnete kohta. Hindamismeetodid on paindlikud ja mitmekesised ning loovad tasakaalu kirjalike tööde ja suulise vastamise vahel. Hindamisel taotletakse objektiivsust ja arvestatakse õpilase individuaalsete eripäradega. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja protsessihinnetena ja arvestuslike hinnetena, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Trimestrihinne kujuneb nii arvestuslike- kui ka protsesshinnete alusel.

6.5.1 Teadmiste ja oskuste hindamine

(1) Tori Põhikoolis kasutatakse **1. klassi** õpilase hindamisel **kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid**, millel puudub numbriline ekvivalent.

(2) Õpilase teadmisi ja oskusi **II-IX klassis hindab** õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike tööde ning praktilise tegevuse alusel, arvestades ainekavas toodud õpiväljundeid ja tema õppele püstitatud eesmärke **viiepallisüsteemis numbriliste hinnetega**.

(3) Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse II-IX klassis viiepallisüsteemis, võttes aluseks järgmised kriteeriumid:

Hinne	Hinnang	Alus	Hindeskaala %
5	Väga hea	Saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid	90-100%
4	Hea	Saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele	75-89%
3	Rahuldav	Saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus	50-74%

2	Puudulik	Õpilase areng õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus	20-49%
1	Nõrk	Saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub	0-19%

(4) I ja II kooliastme inimeseõpetuse, I kooliastme arvutiõpetuse, II kooliastme hobuõpetuse ja II kooliastme tütarlaste käsitöö õpiväljundeid hinnatakse sõnadega „arvestatud“ ja „mittearvestatud“

(5) Õpitulemuste omandamist kontrollitavate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste ainete õpetajatega. Tööde toimumise aeg märgitakse kontrolltööde toimumise graafikusse e-Koolis.

(6) VIII klassi õpilastele viib kool läbi üleminekueksami matemaatikas. Üleminekueksami mittesooritamine tähendab õpilasele täiendava õppetöö sooritust.

(7) Kui hindamisel tuvastatakse **kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine**, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust **hinnata hindega „nõrk“**

(8) II-IX klassi õpilaste kokkuvõttev hinne kujuneb **kolme trimestri koondhindena** õppeaasta lõpuks –**aastahinne**.

(9) Tori Põhikoolis kasutatakse **1. klassi** õpilase kokkuvõtval hindamisel **2x õppeaastas kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid**, millel puudub numbriline ekvivalent.

6.5.2 Käitumise ja hoolsuse hindamine

(1) **Käitumise (sealhulgas hoolsuse)** hindamisel lähtutakse kooli õppekava ja kooli kodukorra nõuetest ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimisest koolis.

(2) Käitumist hinnatakse vastavalt kooli käitumismudelile hinnetega eeskujulik (E), hea (H), rahuldav (R) ja mitterahuldav (MR).

(3) Käitumise kohta toimub tagasisidestamine tunnistuste jagamise päeval klassijuhataja tunnis. Selleks, et anda õpilasele tagasisidet tema käitumise kohta, kirjeldatakse oodatava käitumise komponendid. Kõrgeim tase on see, kuhu suunas peaks õpilase käitumine pürgima ning madalaimal tasemel on esitatud kirjeldus, mis väljendab käitumist, mis on talutav ning mis ei too kaasa käitumise korrigeerimise kohest vajadust.

(4) Käitumise kohta esitatakse informatsioon lähtudes oodatava käitumise kirjeldustest. Tagasisides kirjeldatakse õpilase käitumise tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning ettepanekuid edaspidiseks tegevuseks, mis toetavad õpilase käitumise kujunemist.

(5) Käitumine ja hoolsuse hinnangu andmise kriteeriumid: E-alati, H-tavaliselt, R-50% juhtudest, MR-enamasti nii ei tee

1. Viisakas suhtlemine

- Käitub tunnis viisakalt
- Käitub vahetunnis korrektelt (klassis, garderoobis, sööklas, WC-s)
- Suhtleb viisakalt kaasõpilastega, õpetajatega jt täiskasvanutega nt külalistega
- Teretab
- Kasutab õpilasele sobivat sõnavara
- On salliv ja abivalmis

2. Töörahu hoidmine

- Täidab õpetaja töökorraldusi
- Ootab viisakalt oma kõnejärjekorda
- Laseb õpetajal õpetada ja kaasõpilastel õppida
- Ei tegele kõrvaliste asjadega
- Mobiiltelefon on välja lülitatud

3. Kooli kodukorra täitmine

- Õpilane tuleb kooli õigeaegselt
- Riietub õpilaslikult, riided on puhtad ja terved

- Kannab vahetusjalatseid
- Hoiab koolivara ning –ruume
- Puudub koolist ainult mõjuva põhjusega

4. Õppevahendite ja töökoha korrashoid

- Õpilasel on olemas kõik vajalikud õppevahendid (ka spordiriided)
- Õppevahendid (õpikud, vihikud jms) on korras
- Hoiab korras oma töölauda

5. Suhtumine õppetöösse

- Õpilane töötab aktiivselt tunnis kaasa
- Täidab ja hoiab korrektselt oma õpilaspäevikut
- Teostab õigeaegselt oma tööd ja järelvastamisi
- Jõuab õigeaegselt tundi
- Peab reeglitest ja kokkulepetest kinni

6. Koostööoskus (-valmidus)

- Õpilane osaleb aktiivselt erinevates grupitöodes
- On valmis koos tegutsema erinevate inimestega
- Osaleb kooliüritustel

7. Iseseisva töö oskus

- Õpilane täidab töökorraldusi
- Loeb iseseisvalt tööjuhiseid
- Oskab iseseisvalt töötada õppematerjalidega
- Küsib abi alles siis, kui on ise mitu korda üritanud hakkama saada

(Käitumise kirjeldused on valminud töökoosolekul õpetajate ühistööna).

6.5.3 IÕK-I õppiva õpilase hindamine

(1) Individuaalse õppekava järgi õppija hindamise erisused on märgitud IÕK-s.

(2) IÕK järgi õppivale õpilasele võib teadmiste kontrollimisel teha järgmisi mööndusi:

- anda rohkem aega ja kindlustada sobiv, rahulik keskkond vastamiseks, vajadusel individuaalne vastamine õpetaja suulisel juhendamisel;
- lubada õpilasel täita ülesandeid alternatiivsel viisil (nt testid valikvastustega);
- lubada kasutada abimaterjale (skeemid, algoritmid, reeglite või näidiste kogumikud, info otsimine õppematerjalidest);

- lihtsustada ülesannete juhiseid või küsimusi, jõukohastada õppetekste;
- lubada kasutada arvutit/näidisõppematerjale ülesannete lahendamiseks.

6.5.4 Järelevastamiste korraldus

(1) Õpetaja selgitab järelevastamise võimalusi ja korda iga trimestri algul.

(2) Järelevastamise ja järeltööde sooritamise aja ja vormi määrab aineõpetaja.

(3) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on **hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata**, antakse õpilasele **võimalus järelevastamiseks** või järeltöö sooritamiseks.

(4) Järelevastamine sooritatakse kokkuleppel õpetajaga pärast õpilase õppetööle naasmist või mitterahuldava hinde teada saamist.

(5) Järelevastamise etapid:

- Samal nädalal peale mitterahuldava hinde teada saamist või õpilase õppetööle naasmist on õpilasel võimalus käia aineõpetaja konsultatsioonitunnis.
- Õpilane koostöös õpetajaga lepib kokku järelevastamise aja

(6) Trimestri lõpus võib õpetaja anda **pikalt puudunud** õpilasele või oma hinnet parandavale õpilasele **üldistava töö kogu õpitud materjali kohta**, mida arvestatakse trimestrihinde väljapanemisel.

6.6 Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri-, eksami- ning aastahinneteks.

(2) Õpilasele, kelle **trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”**, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, **koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem**. Tugisüsteemi eesmärgiks on aidata omandada õpilasel nõutavad teadmised ja oskused.

Kooli direktor võib määrata õpilasele vähemalt **üheks kuuks sobiliku tugimeetme**, milleks võib olla:

- tugiõpe (õpilane käib kindlal õpetajaga kokku lepitud ajal järelevastamise tundides);
- suunamine pikapäevarühma (kui tegu on kodutööde süstemaatilise mittetegemisega);
- suunamine aineõpetaja/klassiõpetaja konsultatsioonitundidesse;
- individuaalse õppekava koostamine;

- koostatakse individuaalne õppekava

Tugisüsteemi meetme kohta peetakse arvestust eraldi päevikus, kuhu õpetaja märgib aja, teema ja arvestamise +/- süsteemis. Kuu möödudes teeb kooli juhtkond koostöös aineõpetaja ja klassijuhatajaga kokkuvõtte tugimeetme rakendamise tulemustest ja otsustab, kas lõpetada tugisüsteemi rakendamine, jätkata tugimeedet või rakendada uut.

(3) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde panekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «1».

(4) Õpilase järgmise klassi üleviimise või täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(5) Järgmise klassi viiakse õpilane, kelle teadmised ja oskused on hinnatud vähemalt hindega „3”.

(6) Õpilasraamatusse ja e-kooli kantakse märke „Lõpetas ... klassi”.

6.7 Täiendav õppetöö

(1) Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane, kelle teadmised ja oskused õppeaines vastavad hindele „2” või „1”.

(2) Täiendav õppetöö toimub pärast õppeperioodi lõppu kuni 10 õppepäeva jooksul, vajadusel pikendatakse seda kuni 30. augustini.

(3) Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab kuni 6 tundi päevas õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad riikliku õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist antud õppeaines.

(4) Täiendavale õppetööle jäetud õpilasele koostab aineõpetaja plaani. Klassijuhataja annab õpilasele täiendava õppetöö plaani õppeperioodi viimasel päeval.

(5) Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja õpilase teadmisi ning oskusi hinnatakse.

(6) Õppeaines, milles õpilane jäi täiendavale õppetööle, märgitakse aastahinne pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(7) Põhikooli õpilane, kes täitis täiendava õppetöö ülesanded vähemalt rahuldavalt, viiakse üle järgmisesse klassi.

6.8 Klassikursuse kordamine

(1) Õppenõukogu põhjendatud otsusega jäetakse erandjuhul õpilane klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne «2» või «1», täiendav õppetöö ei ole

tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses on esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(2) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne «2» või «1». Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(3) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(4) Põhikooli õpilane, kes täitis täiendava õppetöö ülesanded vähemalt rahuldavalt, viiakse üle järgmisse klassi. Selle otsustab pärast täiendavat õppetööd õppenõukogu, hiljemalt 30. augustiks.

(5) Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

6.9 Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli **lõpetab õpilane**, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, **kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö** ning kes on sooritanud vähemalt **rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami** ning ühe **eksami omal valikul**.

(2) Põhikoolilõpetaja teatab koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks õppeaine, milles ta soovib sooritada valikeksami.

(3) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;

2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(4) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas dokumendis sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas dokumendis sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

(5) Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid **eritingimustel** vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(6) Kooli direktor võib võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:

1) lisa-aega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta

2) eksami läbiviimist eraldi ruumis

3) puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta

4) arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (spelleri) kasutamisetä õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav

5) vastuse üleskirjutamist tugisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada

6) nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist

7) kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalike juhtnööride andmist

8) õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivalemid jms) kasutamist

9) õpiraskustega õpilasele töökorralduste ja eksamiülesannete teksti täpsemat lahti kirjutamist, ümberstruktureerimist või suulist selgitamist

10) spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist

11) kuulmispuudega õpilasele viipekeele tõlgi kasutamist.

(7) Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös III kooliastme vältel ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on tehtud märge Eesti Hariduse Infosüsteemi.

(8) Õppeaines, kus nõustamiskomisjoni soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami asemel sooritada koolieksami. Sellisel juhul lähtub kool eksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatust.

(9) Lihtsustatud õppel olev põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel järgmised koolieksamid:

1) eesti keele eksam;

2) matemaatikaeksam;

3) kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine eksam.

(10) Valikaine eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

(11) Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal või eksami plaanis ette nähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel (näiteks osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel) või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne oli «nõrk» või «puudulik», sooritab korduseksami koolieksamina.

(12) Korduseksam sooritatakse kooli direktori poolt määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

(13) Põhikooli lõpetamise tingimused täitnud õpilasele väljastab kool õppenõukogu otsusel põhikooli lõputunnistuse.

6.10 Hinde ja hinnangu vaidlustamine

(1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

(2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

7 HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

(1) Hariduslike erivajadustega on Tori Põhikoolis õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa **vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas** (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) **või taotletavates õpitulemustes**. Nende muudatuste tegemisse **kaasatakse õpilase vanem**. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada **individuaalne õppekava**.

(2) Tori Põhikooli õpilasele tagatakse vajadusel eripedagoogi/logopeedi/parandusõppeõpetaja/ õpiabiõpetaja, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi/(töötaja) teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatavad meetmed dokumenteeritakse **individuaalse arengu jälgimise kaardil**. Kaarti täidab klassiõpetaja või klassijuhataja koostöös aineõpetajate ja tugispetsialistidega.

(4) Direktori otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus:

- tugispetsialisti teenus,
- individuaalse õppekava rakendamine,
- pikapäevarühma vastuvõtmine,
- vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi.

7.1 Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppe korraldamine

(1) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis. Kooli põhimääruses sätestatu kohaselt on koolis võimalused rakendada hariduslike erivajadustega õpilastele õppe paremaks korraldamiseks ka erinevaid rühmi ja klasse.

(2) HEV õpilaste määramise alus on PGS. Vastavalt sellele kuuluvad toetamist vajavate õpilaste hulka:

- õpiraskustega õpilased
- käitumis- ja tundeeluhäiretega õpilased
- kakskeelsed õpilased
- pikaajaliselt õppetööst eemal viibinud õpilased
- tervisehäirega õpilased
- andekad õpilased

(3) HEV õpilaste õppe korraldamise eest vastutab kooli direktori poolt määratud HEV õpilaste õppe koordinaator, kelleks on meie koolis õppealajuhataja.

7.2 HEV õpilaste õppekorralduse põhimõtted

(1) Kooli tugispetsialistid/õpetajad selgitavad välja kooli vastu võetud õpilaste hulgas tugiteenuseid vajavad õpilased, nõustavad nende vanemaid ning vajadusel soovivad õpilase viimist täiendavatele pedagoogilis-psühholoogilistele uuringutele. Toetamist vajavatele õpilastele tagatakse vajalik kooli tugispetsialistide poolt osutatav tugiteenus.

7.3 Tori Põhikoolis HEV õpilastega töötavad tugispetsialistid ja nende ülesanded

(1) Tori Põhikool kasutab tugispetsialistide meeskonda, kelle tööd koordineerib kooli HEV koordinaator/õppealajuhataja ja kuhu kuuluvad valla sotsiaaltöötaja/noorsootöötaja, Rajaleidja eripedagoogid/ psühholoogid, kooli logopeed ja eripedagoogilise/ parandusõppeõpetaja/ õpiabiõpetaja täiendkoolituse läbinud klassi- ja aineõpetajad, väikerühmade õpetajad/abiõpetajad.

1) **HEV koordinaator** toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks

tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

HEV koordinaatori ülesanded on:

- tagada toetamist vajava õpilase väljaselgitamine tugispetsialistide poolt;
- planeerida tunniplaanis tunnid nii, mis ajaliselt kattuks tugispetsialistide omadega, et oleks võimalik rakendada õpiabi abi vajavatele õpilastele;
- korraldada vajadusel koolivälist nõustamise teenust;
- jälgida tugiteenuse efektiivsust ja õpilase edasijõudlust;
- vajadusel korraldada ümarlaudu kooli tugispetsialistide koostöö sujumise eesmärgil;
- vajadusel kutsuda kokku tugiteenust vajava lapse vanemad ning seotud õpetajad ja spetsialistid lahenduste arutelule.

2) **Eripedagoog/logopeed** viib läbi eripedagoogilisi/logopeedilisi uuringuid ning märgib õpilase individuaalsuse kaardile vastavaid kokkuvõtteid.

Eripedagoogi/logopeedi ülesanded on:

välja selgitada õpiabi vajavad lapsed, läbi viia õpiabi tunde ning nõustada metoodiliselt klassi- ja aineõpetajaid, kelle klassis on õpiraskustega õpilasi. Samuti nõustab eripedagoog/logopeed vajadusel lapsevanemaid õpilase koduse õppimise toetamisel.

3) **Eripedagoogilise/parandusõppeõpetaja** täiendkoolituse läbinud klassi- ja aineõpetajad viivad läbi ainetunde ühele õpilasele keskendunud õppes, väikerühmades ja õpiabirühmades, kuhu on määratud õpilased, kelle õpivõimed jäävad klassi keskmisest madalamaks.

4) **Abiõpetaja** viib läbi ainetunde ühele õpilasele keskendunud õppes, väikerühmades ja õpiabirühmades paralleelselt klassitunniga eraldi ruumis või juhendab õpilast individuaalselt samas ruumis klassiga.

5) **Valla sotsiaaltöötaja/noorsootöötaja** nõustab sotsiaalsete probleemidega, käitumis- ja tundeuhäiretega õpilasi, kriisi läbi elanud õpilasi ning vajadusel nende õpetajaid.

6) Andekate õpilastega, kes oma võimete tõttu omavad eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi, tegeletakse koostöös **klassi- ja aineõpetaja(te)ga**. Kõnealune õpetaja otsib võimalusi rakendada nendele õpilastele võimetekohaseid õppetegevusi. Andekate laste arengu toetamiseks viiakse läbi järgmisi tegevusi: soovitatakse lisamaterjale, tehakse

individuaalset lisatööd, suunatakse erinevate tegevuste juurde – aineringid, aineolümpiaadid, konkursid, projektid.

7.4 Tugimeetmed HEV õpilaste toetamiseks

(1) Koolis rakendatakse järgmisi õppekorralduslikke meetmeid:

- 1) 1. klassi õpilaste seas õpiraskustega õpilaste väljaselgitamine, individuaalse kaardi avamine, õpiabirühmadesse määramine.
- 2) 1.-6. klassi arvutamise-, lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilastele kuni kaks õpiabi tundi nädalas.
- 3) 1.–9. klassi üldiste õpiraskustega laste õpetamine keelte, loodusainete ja matemaatika tundides eripedagoogilise/parandusõppeõpetaja/ õpiabiõpetaja täiendkoolituse läbinud õpetaja juures väikegrupis või individuaalselt.
- 4) Lihtsustatud õppekaval õppivatele õpilastele vajadusel individuaalsed või väikerühma tunnid põhiainetes.
- 5) Õpilasele individuaalse õppekava (IÕK) koostamine.
- 6) Pikapäevarühmad 1.-4. klassi õpilastele koduste tööde õppimiseks.
- 7) Ainealane konsultatsioon. Igale õpetajal on määratud kindel konsultatsiooniaeg.
- 8) Kohustuslik tugiõpe õpilastele, kelle trimestri õpitulemused õppeainetes on puudulikud või välja panemata.
- 9) Rahuruumi või abiõpetaja kasutamine käitumishäire korral.
- 10) Rajaleidja spetsialistide nõustamine.
- 11) Individuaalne õpetamine ja väikerühma õppe rakendamine.
- 12) Koduõppe rakendamine.

(2) Õpiabi tunnid on eripedagoogilise/logopeedilise suunitlusega tunnid, kus toimub õpilaste õpioskuste kujundamine läbi psüühiliste protsesside (taju, mälu, mõtlemine, tähelepanu) arendamise.

(3) Õpiabi tunnid on eelkõige ka lugemis- ja kirjutamisoskuste ning suulise ja kirjaliku eneseväljendusoskuste arendamiseks. Samuti on üks eesmärke arendada suulise ja kirjaliku teksti mõistmise oskust.

(4) Õpiabi tunde viib läbi eripedagoog/parandusõppeõpetaja/õpiabiõpetaja/logopeed. Õpetuses kasutatakse õppeülesannete lahendamisel nii erimetoodilisi võtteid kui ka logopeedilisi võtteid.

(5) Rahuruum on mõeldud õpilastele, kes segavad kaasõpilastel õppimist. Rahuruumi saadetud õpilasele annab aineõpetaja kaasa rahuruumi suunamise teate, kuhu kirjutab tööülesande. Õpilase tunnist rahuruumi saatmise kohta teeb aineõpetaja e-kooli vastava märke. Õpilane on kohustatud aineõpetaja poolt kaasa antud tunniülesande ära tegema ja enne tunni lõppu koos tehtud ülesandega aineõpetaja juurde tagasi minema ja ülesande esitama. Kui rahuruumi suunatud õpilane kohale ei jõua, on põhjuseta puudumine. Päeva lõpuks toob aineõpetaja õppealajuhataja või direktori juurde suulise selgituse õpilase rahuruumi suunamise põhjustest.

(6) Individuaalsed tugiõppetunnid määratakse trimestri lõpus nendele õpilastele, kelle trimestri õpitulemused õppeainetes on puudulikud või välja panemata. Kohustuslikus tugiõppetunnis täidab õpilane õpetaja poolt antud õpiülesandeid, mida kontrollitakse ja hinnatakse. Tugiõppetunnid ja seal saadud hinded märgitakse tugiõppetundide päevikusse.

(7) Individuaalne õppekava (IÕK) on hariduslike erivajadustega õpilaste jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. IÕK võimaldab õpilase õpetamisel teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas.

(8) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab kooli õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(9) Koduõpe on lapsevanema taotlusel või lapse tervislikest põhjustest tulenev õpilase elukohas toimuv õpe. Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse õpilasele, kellel on raske funktsioonihäire, haigus või puue ning kelle õppetöö läbiviimiseks erivajadusest tulenevalt puuduvad koolis võimalused ja tingimused. Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse vanema taotlusel ja nõustamiskomisjoni soovitusel. Otsuse õpilasele tervislikel põhjustel koduõppe rakendamise kohta teeb kooli direktor käskkirjaga.

Koduõpet vanema taotlusel rakendatakse lapsevanema poolt direktorile esitatud kirjaliku taotluse alusel. Taotluses tuleb näidata koduõppel viibimise põhjused ja andmed isiku kohta, kes hakkab last õpetama. Otsuse vanema taotlusel koduõppe rakendamise kohta teeb õppenõukogu.

(10) Pikapäevarühmas pakutakse õpilasele järelvalvet õppetööst vabal ajal; pedagoogilist juhendamist kodutööde täitmisel; pedagoogilist suunamist õppest vabal ajal; huvitegevust huvide arendamisel.

Õpilase võib suunata pikapäevarühma, kui tegu on süstemaatilise kodutööde mittetäitmisega.

(11) Esmatasandi märkaja ja individuaalsuse kaardi avaja on klassiõpetaja, kelle pädevuses on õpilaste õpivõimete, sotsiaalsete oskuste, käitumise ja tundeelu hindamine. Kui õpetaja oma metoodiliste vahendite rakendamine ei anna piisavalt tulemusi, konsulteerib õpetaja HEV koordinaatoriga.

(12) Õpilaste puhul, kelle õpivõimed, sotsiaalsed oskused või käitumine ei parane vaatamata osutatud koolipoolsetele teenustele, korraldab HEV koordinaator vestluse õpilase vanematega. Vestluse eesmärk on soovitada vanematel pöörduda õpilasega Rajaleidja spetsialistide nõustamisele ja/või nõustamiskomisjoni poole õppekorraldust puudutavate täiendavate soovitude saamiseks.

8 KARJÄÄRIÕPPE, KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

(1) Karjääriteenuste korraldus koolis keskendub õpilase isiksuse omaduste teadvustamisele ning esmaste karjääri-valikutega seostamisele. Õpilased õpivad hindama elukestva õppe tähtsust: saavad teavet erinevatest edasiõppimisvõimalustest ja oskavad seda kasutada oma plaanide elluviimisel.

(2) Taotletakse, et õpilane:

- 1) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmärged seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- 5) tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kohalikku majanduskeskkonda.

(3) Õppesisu

Muutuv tööturg: tööturu hetkeolukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, töösuhteid reguleerivad õigusaktid.

Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töemotivatsioon. Majandustegevusalad, kutsed, ametid, kutsestandardid: elukutsete ja ametite liigitamine. Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

Analüüsib enda isiksust; eristab oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega; kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel.

(4) Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja järgmiste vahendite kasutamine:

- 1) erinevad töölehed, küsimustikud;
- 2) karjääriplaneerimisalase kirjanduse kättesaadavus kooli raamatukogus väljapanekuna;
- 3) arvutiklassi kasutamine veebist karjääriplaneerimisalase info otsimiseks (rajaleidja.ee jt);

4) karjäärispetsialisti personaalne tugi, erapooletu ja usalduslik nõu vastavalt õpilase vajadustele.

(5) Karjääriteenuste korraldamiseks teeb Tori Põhikool koostööd Pärnu Rajaleidja karjäärispetsialistidega, kooli vilistlastega, valla ja Pärnumaa ettevõtjatega ning järgmise astme õppeasutustega.

(6) Karjääriteenuste korralduse koordinaatorid on III kooliastme klassijuhatajad. III kooliastme klassijuhataja viib 1x nädalas klassijuhataja tunnis läbi karjääriõpetuse tunni ja korraldab karjäärivihiku teemade läbimise koos vestluste ja teemade analüüsiga.

(7) Pärnu Õppenõustamiskeskus viib Tori Põhikooli III astme õpilastele läbi karjääriinfo ning karjäärinõustamise loenguid järgmistel teemadel:

- Surfamise algõpetus ehk karjääriinfo otsimisoskuste arendamise tund kooli arvutiklassis
- Milleks mulle karjääriplaneerimine?
- Põhikooli lõpetanute õppimisvõimalused
- J. Hollandi kutse-eelistuse küsimustiku läbimine ja tagasiside
- Võimete testi läbimine ja tagasiside

(8) Pärnumaa Kutsehariduskeskus tutvustab Tori Põhikooli õpilastele oma kooli õppimisvõimalusi pärast põhikooli või Tori Põhikooli õpilased külastavad Pärnumaa Kutsehariduskeskust, et tutvuda kohapeal sealsete õppimisvõimalustega.

(9) Pärnu linna gümnaasiumid ja Sindi Gümnaasium tutvustavad Tori Põhikoolis oma õppeasutuse õppimisvõimalusi

(10) Tori Põhikooli vilistlased tutvustavad järgmise taseme õppeasutusi koostöös oma kooli juhtkonnaga kui ka toetudes oma kogemusele.

(11) Tori Põhikooli 9.klassi õpilased osalevad õppeasutuste lahtiste uste päevadel ning infomessidel

(12) Kui õpilane on jõudnud selgusele, mis laadi tööd ta oma iseseisvas elus tahaks teha, on aeg valida, kas õppida edasi:

- gümnaasiumis (sobib, kui noorele meeldib õppida teoreetilisi õppeaineid, arutleda, lahendada mõttetööd nõudvaid ülesandeid, lugeda ja uurida);
- kutseõppes (sobib, kui noor soovib saada nii praktikat kui ka teooriat ja spetsialiseeruda kindlale alale. Annab ettevalmistuse, et olla hea töötaja mõnel praktilisel elualal;
- kutsekeskharidusõppes (annab noorele peale kutseoskuste keskhariduse);

- põhihariduse nõudeta kutseõppes (selle õppe alustamiseks ei seata haridustaseme piiranguid, õpe kestab 2,5 aastat);
- lihtsustatud õppekavaga kutseharidusõppes ja toimetuleku õppekavaga kutseharidusõppes (tagavad erivajadusega noorele võimaluse omandada esmast kutseharidust)

9 ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

(1) Tori Põhikooli klassi- või aineõpetajad:

- 1) **jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut** koolis ning vajaduse korral **kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele;**
- 2) **selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused** (vajadusel kasutavad koostööd spetsialistidega) õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks;
- 3) valivad **sobivad õppemeetodid ning korraldavad diferentseeritud õpet**
- 4) **tagavad** õpilasele, kellel tekib **ajutine mahajäämus** eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, **täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.**

(2) Tori Põhikooli õpetaja/tugispetsialist **nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.**

(3) Tori Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse koostöös Pärnu Töötukassa karjäärinõustajaga.

(4) Tori Põhikool **tagab** õpilasele ning vanematele:

- 1) teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta (kooli kodulehel, e-koolis, kooli stendidel)
- 2) juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes (õpetajate konsultatsioonide ajad kooli koduleheküljel, arenguvestlused)
- 3) trimestri algul ja/või poolaasta algul teavitamise peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest (lastevanemate koosolek, klassijuhatajate infolehed)

(5) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja õpilase vanemad. Arenguvestlust viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguvestluse korraldamise tingimustele ja korrale.

(6) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tagab õpilastele karjääriteenuste kättesaadavuse. Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku vanemate koosoleku arvestusega, et kõigile vanematele antakse vähemalt üks kord aastas võimalus osaleda vanemate koosolekul.

10 ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

10.1 Klassiõpetajate ainekomisjoni töö

(1) Klassiõpetajad kuuluvad ainekomisjoni ja võtavad osa ainekomisjoni tööst.

(2) Klassiõpetajate ainekomisjoni tööd koordineerib ainekomisjoni liikmete hulgast valitud ainekomisjoni juht. Koosseisu kinnitab direktor käskkirjaga.

(3) Klassiõpetajate ainekomisjon viib koosoleku läbi vähemalt üks kord trimestri jooksul. Koosoleku kohta peetakse protokoll. Koosolekul vastuvõetud otsused (ettepanekud) esitatakse kooli juhtkonnale.

(4) Komisjoni ülesanne on õppe-ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmise toetamine ning õpetajate ühistegevuse arendamine.

(5) Ainekomisjoni töölohid:

- koordineerib ja korraldab tunnivälise ainealast tegevust (ainenädalad, -päevad, olümpiaadid, tähtpäevad jms) koolis.
- arutab läbi ja teeb direktorile ettepanekuid kooli eelarve jagamiseks õppe- ja kasvatusalase tegevuse ja planeeritavate tunnivälise ainealaste ürituste läbiviimiseks.
- arutab läbi õpi- ja käitumisraskustega õpilaste probleemid ja esitab ettepanekuid tugisüsteemide algatamiseks
- arutab läbi õppematerjalide tellimise vajaduse ja teeb ettepanekuid kooli raamatukogu juhatajale.
- arutab läbi õppekava üldosa ja ainekavad, vajadusel teeb muudatusettepanekuid ja esitab need juhtkonnale;
- arutab läbi ja teeb ettepanekuid õppe-ja kasvatusalaste dokumentide parendamiseks ja täiendamiseks;
- arutab läbi õpetajate koolituse vajadused ja teeb direktorile ettepanekuid koolitusteemade osas
- arutab läbi õppekursioonidel käimised ja esitab direktorile taotluse
- teeb juhtkonnale ettepanekuid õpetajate tunnustamiseks

- annab õppeaasta lõpul hinnangu ainekomisjoni tegevusele ja teeb juhtkonnale ettepanekuid õppe-ja kasvatustegevuse parendamiseks

10.2 Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

(1) Klassiõpetajad ja aineõpetajad kujundavad õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse ning esitavad vajadusel töökava õppealajuhatajale.

(2) Õpetaja koostab iga klassi ja aine kohta, kus ta tunde annab töökava. Töökava koostamise aluseks on Tori Põhikooli õppekava üldosa ja ainekava.

(3) Töökavas tuuakse välja tunni järjekorra number, õppesisu (sisu tuleneb ainekavast, mitte õpikust), õpitegevus, õpitulemus ehk õpiväljund (tuleneb ainekavast, mitte õpikust), ja hindamismeetod (soovituslikult 2 viimast verbide abil, nt kirjeldab, analüüsib, loeb joonist, demonstreerib jne).

(4) Töökavade ees on toodud õppe ja kasvatuse eesmärgid ja kasutatav õppematerjal (ei pea olema õpik ja tv).

(5) Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt võib täieneda ja muutuda.

10.3 Projektide kavandamise põhimõtted

(1) Projektid kavandatakse üldjuhul enne õppeaasta algust.

(2) Projektid peavad olema kooskõlas kooli õppekava õpitulemustega.

(3) Projekte võivad kavandada ja algatada ainekomisjonid, õpetajad, ringijuhid või mingi muu töörühm.

(4) Projektid esitatakse juhtkonnale, kes teeb ettepanekud ülekoolliste projektide kooli üldtööplaani lisamiseks.

(5) Õppenõukogu kinnitab kooli üldtööplaani iga uue õppeaasta alguses

(6) Tori Põhikoolis võib kavandada ja viia läbi järgmiseid projekte:

- õppe ja kasvatuse eesmärgilisi – üldpädevuste ja ainepädevuste arendamiseks;
- klassidevahelisi – mitme klassi ühisüritused (sport, lektorid, ekskursioonid, õppekäigud, teatrikülastused);
- ülekoollilisi – viiakse läbi traditsioonilisi üritusi, mis on lõimitud erinevate ainete ja läbivate teemadega;

- koolidevahelistes, maakondlikes ja üleriigilistes projektides osalemine – klass/kool teeb valikuid haridusministeeriumi, erinevate ühingute ja organisatsioonide väljapakutud projektide vahel, milles osaleda;

(7) Projektid võivad olla:

- uurimisprojektid – on suunatud teadmiste hankimisele
- teostusprojektid – on seotud uue objekti loomisega või ürituse ettevalmistamise ja läbiviimisega;

(8) Kõikidel projektidel on kindlaks määratud eestvedaja, kelle ülesanne on koostöös kaasatud rühmaga määratleda projekti (ürituse) eesmärgid lähtuvalt üldpädevustest.

(9) Projektid kavandatakse kirjalikult, esitatakse direktorile järgides alljärgnevat struktuuri:

- Kirjeldada, millised on projekti eesmärgid.
- Näidata tegevused eesmärkide saavutamiseks (tulemused).
- Koostada tegevustele detailne ajakava, mis sisaldab ka vastutajaid. Igale tegevusele on ajakavas üks konkreetne vastutaja, kes võib teisi vajadusel kaasata, aga kes jälgib, et antud tegevus saaks tähtajaks ja kvaliteetselt tehtud.

Kirjutatud projekti kavand peab olema

- suhteliselt lühike, et seda oleks võimalik kergesti tervikuna haarata;
- hästi liigendatud, nii et oluline on selgelt esile toodud.

(10) Kavandatud projektile annab hinnangu koolidirektor või tema poolt delegeeritud isikud.

(11) Kui koolidirektor või tema poolt delegeeritud isikud on projekti heaks kiitnud, siis lisatakse projekt üldtööplaani ning asutakse seda teostama.

11 LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMINE PÕHIKOO LIS

(1) Vastavalt „Liiklusseadusele“ on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

(2) Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.

(3) Maanteeamet soovib liikluskasvatuse teemade kaudu kujundada alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- Teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- Oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- Oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- Oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- Oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- Oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- Oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- Oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;

- Oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- Oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- Oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- Oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- Tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- Oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitluste kohta;
- Oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- Oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- Oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitset;
- Teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- Oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- Kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- Mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- On teadlik ohutuslastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- Oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutuslast olukorda teiste riikidega.

(4) Põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast;

(5) Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine;

(6) Klassi- ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse detailiseeritud teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides. Klassi- ja koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis

12 KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Tori Põhikooli õppekava on arenev dokument, mis muutub koos ajaga.

12.1 Kooli õppekava muutmise algatamine

(1) Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

12.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

(1) Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

(2) Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

12.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamist arvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele

(1) Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule ja õppenõukogule.

(2) Kooli direktor vaatab hoolekogu ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

12.4 Kooli õppekava kehtestamine

(1) Kooli õppekava kehtestajaks on kooli direktor. Kooli õppekava kehtestamine toimub käskkirjaga.

(2) Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

12.5 Kooli õppekava avalikustamine

(1) Kool avalikustab kooli õppekava kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.